

308734 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3.

చెన్న పట్టణము 1916 నం. మే నెల 11 వ తేది గురువారము

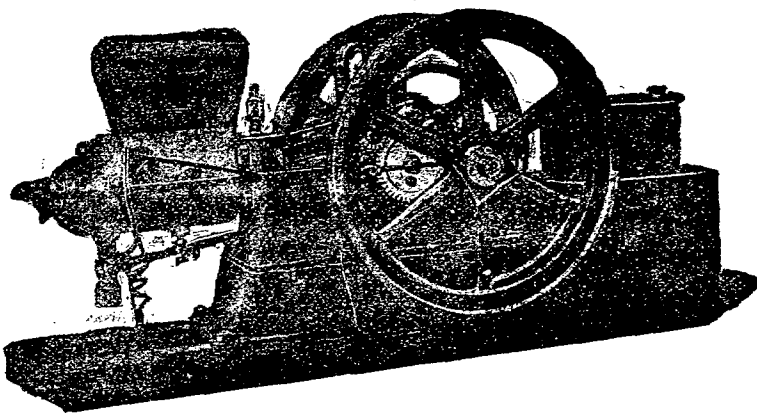
NO 34

నంపుటము. 3.

స శ నా మ సం వ త్స ర వై శా ఖ మా స శు ధ న వ మి గ.

నంచిక 38

“అమృతం కో” యంత్రములు కూడ పెట్రోలుతో నడుపబడును

ఈయంత్రము నడపుటను నీ పిల్లవాడు అయిదు నిమిషములలో నేర్చుకొనగలడు. చిన్న యంత్రసహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారు చేయింపబడినది. పంపులను, రంపపుయంత్రములను, బియ్యపుచురలను సోడా ఫేక్టరీలను, అచ్చయంత్రములను, మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అద్భుతముగ నడపగలదు.

నెల అతిసులభము, పనిచేయుచుట కగు వ్యయములు చాల తక్కువ. 1½ మొదలు 6, బి. హెచ్. పి. వరకు రకమువారిగా మానవత్వ ప్రాకులో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును. నెలలు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు నయచేసి మా కిట్లు వ్రాయుడు.

బెస్టు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్డు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు, పోస్టుబాక్సు నెం 63, మదరాసు.

THE DAWN OF HOPE

to the hopeless sufferers from bodily pains, such as, Headache, Rheumatism, Sprains, Lumbago, Stiff Joints, Neuralgia, Toothache, Cuts, Sore Throat, Cold, etc. is now certain as ever as it has been since the world famed.

(REGD.)

AMRUTANJAN

(REGD)

has come to the rescue. It is prepared from pure drugs of Vegetable Origin, and is the tried remedy for all aches and Pains.

PRICE PER POT
ANNAS
EIGHT ONLY.
of
All dealers in
Drugs or from

AMRUTANJAN DEPOT Madras & Bombay.

వాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోషధిసారసవరిల్లా

అతిశుభ్రపు రక్తమావలన జనించువాద్యములకు కీటిముపటి నుండు. తుపావులను, చుచ్చలను, గండమాలలను శుద్ధి, పాతనోష్ణలను అన్నివిధములవలన గలగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

28

తనొవధిసారసవరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిష్కంశము, సహజమైన మధ్యకర్మను అన్నివిధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును నొప్పలను పోగొట్టి రక్తమాను శుభ్రపరచును. శరీరారోగ్యమును గలగ జేయును. 18 రోజులవరకు మందులకు 4 బొంబాయి బుడ్డలలో అమ్ముబడును.

ప్రొత్తైటరు:- పి. డి. సావంత్, గళళ. పననవాడి నం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144, No. 2. BOMBAY.

స్టీమ్ మోటారుబండ్లు

విశాఖపట్నంజిల్లా అనకాపల్లిలోనుండు రాధాకృష్ణ స్టీమ్ ట్రాక్టర్ కంపెనీవారివల్ల ఈ 1916 సం॥ మేము 18 తారీఖు ల గాయతు మిక్కిలి నవీనపద్ధతుల ననుసరించి చక్కని యేర్పాట్లతో ప్రయాణికుల సౌకర్యార్థము అనకాపల్లి మాడుగులగ్రామములకు వోడవరము వద్దాదిగ్రామముల మధ్యముగా స్టీమ్ మోటారుబండ్ల రాకపోకలు సాపించబడును. ఈబండ్లలో మొదటి రెండవ తరగతుల టిక్కెట్లు మాత్రమే అనుర్వబడియున్నవి.

బండ్ల రాకపోకల కాలములవివరం.

(1) మాడుగులనుండి తెల్లవారి గం 5 ని 30 వ బయట డేర్ వద్దాది వోడవరముమీదుగా అనకాపల్లికి గం 7 ని 45 వ చేరును. (2) అనకాపల్లినుండి తెల్లవారి గం 10 ని 15 వ బయట డేర్ వోడవరము వద్దాదిమీదుగా గం 12 ని 30 వ మాడుగుల చేరును. (3) మాడుగులనుండి తగల గం 1 టవ బయట డేర్ వద్దాది వోడవరముమీదుగా గం 3 ని 15 వ అనకాపల్లి చేరును. (4) అనకాపల్లినుండి రాత్రి గం 9 ని 20 వ బయట డేర్ వోడవరము వద్దాదిమీదుగా రాత్రి గం 11 ని 35 వ మాడుగుల చేరును.

టిక్కెట్ల క్రయముల టిక్కెట్ల విశేషము మొదటి తరగతి రెండవ తరగతి

అనకాపల్లి - వోడవరము	0-12-0	0-8-0
అనకాపల్లి - వద్దాది	1-2-6	0-9-8
అనకాపల్లి - మాడుగుల	1-8-0	0-12-0
వోడవరము - వద్దాది	0-6-6	0-3-8
వోడవరము - మాడుగుల	0-12-0	0-6-0
వద్దాది - మాడుగుల	0-8-0	0-4-0

హెచ్చరిక:- 11 వ తుదివారమున బడిన పిల్లలకు ఆర్థికాన్ని పుచ్చుకోబడును. మొదటితరగతి ప్రయాణికులకు 25 పాసులున్న రెండవతరగతి ప్రయాణికులకు 20 పాసులున్న చార్జీలు మినహాయించబడును. ఇంకెవర హెచ్చరిక రి పాసులకు మేము 1-కి 1 వై అనగా ఒక డబ్బుడి వంతున చార్జీ పుచ్చుకోబడును.

రాధాకృష్ణ స్టీమ్ ట్రాంసిట్ కంపెనీ, అనకాపల్లి.
ప్రాశ్రయితులు:- వాగులకొండ రాధాకృష్ణ శర్మ, మదరాసు.
N. Radhakrishniah,
148-149, Devarajamodali Street, Madras.

804 క్రాటోల్ పాదరస

వల్లం, చీమల, ఈగల, చిన్నట్లము మున్న క్రితము చుట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. టిక్ 1-కి 1 అ. 0.5.

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును, పారవోలును. 240 కణ్ణులుగల పెట్టె 1-కి ల 12

మితిపారవర్తకములకు చీమలను, వడకటిండ్లయందు గలబులు నాశమును, పుస్తకపేజీలను శుభ్రపరచును కావాలను

సోలువంజెట్టు:- టి. హార అండుకో.
1-11, స్ట్రీంగర్స్ట్రీటు, బాబ్ బాక్, మదరాస్.

భారతము!

ఈడు దానిని తేసివేస్తే
ప్రీతి భారత కిచ్చి వరముః
ఈ సమస్త భూమి కొలవ
నెప్పుడు కర్మమునా!
నకల విభావముల కిరవై
నకల సత్కర్మలకును నెలవై
నకల సంపదలకును గూడై
నన్ను మున కీడై.
ధర్మమే నీ తీరముగా
దయయే నీ ప్రేమమైన ధర్మముగా
నిర్మల లాభితరమునందే
నిత్య ప్రభువుగాను.
నీ సుపుత్రులె లోకగురువులు
నీరు భూమి జగము తేజము
నీవు పెట్టిన భిక్ష పరలకు
నిత్య భుక్తియుగాక.
నెగడుచువు సుతక యెందును
పొగడికలు గాంచెదవు పెమ్మల
సంపుడువు చుట్టకల గేరెకు
నిర్మల యశస్సుల.
ఎందఁడో రాజులును రాసి
ఎన్నియో రాజ్యములు పోసి
అందఁడో క్రీడి కడుక నవ్వుదు
ఈ సమస్తానెవరు.
నన్ను జెంకెను పరమతాల
నన్ను! చేరును నన్ను పూర్తి!
నన్ను దానిను తలకు లదగును
నిడగక కెందర.
నీళ్లు తేమియు తిడుక జాలవు
నిన్ను తేమియు నంట జాలవు
నిగళములు బంధింప జాలవు
నిత్య భవ దాత్మక.
రక్షణ విసరెను చంద్రిమానమే
పడును నీ మెడ బూలములగ
చుకును పెట్టెను విసమ నుభయై
పరగు నా కృపచేక.
పడుట లేదుట ప్రకృతి నైజము;
కడగగా నిది యేరికైనన;
అడల బోతుమి! ఆర్తియదనున,
ఆకె దరి తేల్చుక.
జడత లేక యఖండ శక్తిని
నతకమును బ్రసహించ తేవువు
నీవులేనిది లోక కాంతము
నిండు నున్నయె కా!
పరమ పావన చరిత్ర నా
జట్టికో! భారతా! వెలుగుము
సాటి సీమంతముల లోతుల
మేటి ముత్యమై.
నీ తనను చుధురముగ బూముత!
నీ కడుపు రతనాల్ ఫలించుత!
నింగి తారలు చంద్రి నూర్చులు
నిలుచు సందాక — ఒక విలేఖకుడు.

శంకర జయంతి మహోత్సవము.

అనేక కర్మములుగా తిరుపతియందు శృంగేరి క్రితం
కరాచార్యులవారి సత్ర మొకటి గలదు. 1911 సంవత్సరమున
రకు నీమతముయొక్క విచారణ మహాధికారివారి చేతిలో
నుండెను. యతివహాజేతస్వామివారి సమక్షమున శృంగేరి శంకరు
లవారి యనుమతితో, యాయూరిలోని మహాజనము మ
హాధికారి వారికి సహాయపడి మతముయొక్క విచారణ నె
రవేర్చుటకు నొక కార్యనిర్వాహకసభ నేర్పరచిరి. అది మొ
దలు స్వాస్త్య మహాజనము లందరును మిగుల భక్తివిశ్వాసముల
గలిగి శంకరజయంతి మహోత్సవమును ప్రతిసంవత్సరమును మి
గుల భవముతో నెరవేర్చుచున్నారు.

7-వ తేదీ ప్రాంతికాలమున మతమున జేరినీయుండు
శ్రీచంద్రమాధ్వరస్వామివారికి మహాస్వామిపూర్వకముగా

ఏకాదశీవ్రాతీకము, సమాప్రసాదార్చన, నోవర్సిరి. పూజా
కాలమున జరిగిన మహాసభయందు అంతర్వ్యక్తకాశ్రివారు
శంకరులవారి జన్మకృతాంతము వారు లోకమునకుచేసిన మ
హాపరకారమును గురించి యవస్థనిందిరి.

మధ్యాహ్న సమయమున బ్రాహ్మణసంతర్పణ జరిగినది.
సుమా రాజమండల స్వాస్త్య బ్రాహ్మణులు మృప్త్యుము
భుజించిరి.

రాత్రి సుమారు 9 గంటలకు మహాజనసభ కూడినది.
అప్పుడు మహాధికారి రేపల్లి వెంకటకృష్ణమూర్తిగారు శ్రీ
శంకరవిజయమును గ్రంథమున సభ్యులకు జదివి విడిపించిరి.
అంతట 1915 మే నెల 1-వ తేదీ మొదలు 1916 ఏప్రిల్ 30
తేదీవరకు శ్రీవారిమతముయొక్క ఆదాములు, భక్తులు తదికి
చేసి ఆడిటర్ రిపోర్టును చదివిరి. 1916 సం. ఏప్రిల్ 30 తేదీకి
మతమునకుల లొక్క పురిటకు రు. 879-5-8. ఇదిగాక సుమారు
1500 రు. చేయు మతపు నుందిరమును రు. 1000 చేయు
తోట యొకటియు గలవు. తిరుపతి శేవ సా
నము రెవిన్యూ ఆఫీసుకు రావు సామాను మొక
టరావుగారు శ్రీశంకరుల రచించిన వేదాంతగ్రంథముల.
అగ్రంథము లీ దేశమందే గాక యూరపు, అమెరికా దేశము
లందుతన వ్యాపించుట మొదలగు విషయములను గురించి
యొకగంట యువస్థనిందిరి. వారైదారు జిల్లాలలో సద్యో
గము చేసినీయుండినట్టికిని, ఏవోటును నింత వైభవముగా ను
రువులవారి జయంతిని సజువుల కానలేదనియు, యాయూరి
ననుసరించి యితర స్థలవాసు లీజయంతిని గొప్పగా నాచరింప
వలసినదని తన యభిప్రాయమును వెల్లడించిరి. శ్రీ సాతాశిభే
ది రామయ్యగారు సభ్యులందరినీ, వడపప్పు, పానకము, తాం
బూలాదులచే తృప్తిచేసిరి: ఒక విలేఖకుడు.

II

7-వ తేదీ ఆదివారమునాడు గుంటూరులోని వర్ణాశ్రమ
ధర్మ రక్షణసభవారివలన శ్రీశంకర జయంత్యుత్సవము అమిత
భక్త్యుత్సాహపూర్వకముగ జరిపింపబడెను. ఉదయమున శ్రీ
శంకరా చార్యులవారికి పూజాభిషేకములు జరుపబడెను
సాయంకాలమునందు శ్రీ లక్ష్మణుని గోపాలరావు అచా
ర్యులవారి చరిత్రమునుగూర్చి సభిమానులుగ మవస్థనిందిరి.
సభ్యులందఱకు వడపప్పు, పానకము, తాంబూలము మున్నగు
వానిని శ్రీ కొంపల్లి కోటిగంగం పంతులవారి ఇచ్చిరి. అగ్రహ
రమునందు శ్రీ శంకర జయంత్యుత్సవము సమైభవముగ జనప
బడినది. రాబోవు సంవత్సరము మొదలుకొని మిగుల ముత్యవర్ష
ఉత్సవము నాచరింప సభ్యులు నిశ్చయించుకొనిరి.

పొదలకూరు ఆసుపత్రి.

గ్రామముల విభావన.

ఇంతకు ముందోపర్యాయము తరువ్వి కా ముఖ్యమున
పొదలకూరు ఆసుపత్రిగురించి చెల్వయే నుంటిమి. మాయూ
ర నొకయూసుపత్రి కలదు. దాని నిచ్చట స్థాపించి రమ్యము
యగుదలిరెండు సంవత్సరములై పరి. కానియొకడాక్టరుగారై
నను పట్టునుని పది నెలలపాటు స్థిమితముగా నుండుటయు
సాంగ్లేయ వైద్యులనునేమో పిడుగుపడినట్లు భయమునందు
పల్లెటూళ్లజనుల కందలిలాభముల నెలిగించి వారల నాకర్షిం
చుటయు గలుగలేదు. దీనికి మొదటికారణము వైద్యవిభ
జన జరుల యజ్ఞానము. రెండవది యాయూరువైద్య కాలి
వుటచేతను సద్యోగములవై నిచ్చటికి వచ్చువారికి తగుమైన
గృహములు దొఱకపోవుటచేతను లోకలో ఘోషనారు డాక్ట
రుల కిల్లుకట్టింది యుంచకపోవుట చేతను ఇల్లులేక భోజన
సామగ్రిలేమియు దొఱకకబాధకను డాక్టరు తెలుల నైస
నిచ్చటికిండి త ప్పిం చు కొని పోవుటకై నియమిత
కార్యముల యుం ద శ్రీ ధృ మా పుట మూడవది
డాక్టరులచేతను నీయకార్యముల నిజమగుమియే యితర
యూసుపత్రిలో డాక్టరు నెలవులేసికొనినను పొదలకూరు ఆసు
పత్రిలోని డాక్టరు నిచ్చటికించి యాతని చురల వచ్చువరకు
మూసేయుట, ఇట్టి కారణములవలన పొయిన సంయు గమా
రమి యేదెనిమిది నెలలు మూసివేయబడి యుండెను. ఇది యి
ట్లుండ యాయూరుపత్రి నిచ్చటికిండి నామాయనన పార్వద
రను నొకవందతి కలిగెను. అందువై, నీ గ్రామములట్లు చేయవల
దనియు నాస్పత్రి నిర్వహణ యుంచవలసిన దనియు గోరుచు
నొకయర్జి సంపుటించి. దానికి జవాబుగా జిల్లాబోర్డువారు
గ్రామము లాస్పత్రికను భక్తులలో సగము భరించునెడల
సందేయించువిషయమై యాలోచించెదవని తెలిపిరి. కాని
లీతలగు గ్రామవాసు లట్టిభక్తుల భరింపగలరా? ధర్మాను

పత్రి నుంచువిధ మిట్టిదేనా? అశ్రద్ధావశలగు డాక్టరుల ప్రా
తలనమ్మి జను లానుపత్రికి మందులకై రాసనియు జనులలో
లోగము లేదనియు జిల్లాస్వరములకు నై యధికారము తలం
చు చున్నాడు. కాని కష్టములకొల్పి శ్రద్ధగవనీయు డాక్టరు
నిచ్చటికినేని యొకయూరు నెలలవకై పనిచేయించినవో నిందలి
సత్యా సత్యములు తెటవడగలవు. కావున శ్రీ నెల్లూరు జిల్లాస్వ
రు దొర గారి ప్రార్థించుట యేయగు నీదినమే యిచ్చటికి
వచ్చిన కొత్త డాక్టరుగారి నిచ్చటనే కొంతకాలముంచి యే
విధమున పనిచేయునది కరిక్షించవలయుననియు దామరసకు
మార్చకయ్యాపాదలహారముచే యాసుపత్రి సంచలననదనియు
నీవత్రి కామాలమున దెలుపుకొనుచున్నాము — గ్రామవాసులు.

ఒక మాపు తగులబడుట.

డిల్లి మే 9:—ఈ ఉదయము 2 గంటలకు చూచిని
చవుక బజారులో ఒక మాపు వైశుంతముకు నిప్పుంటుకొనినది.
నిప్పు వాడు నిబ్బందివారు సరికాలమున తెల్లవారు జామున
4 గంటలకు పనిముట్లతోవచ్చిరి. వై అంతప్రంతయు ధ్వంసమై
నది. అందున్న సరకులన్నియు వరకురాదు ప్రీతి యైవని. ఉద
యము 5 గంటలకు మంటగిరికి. నిప్పు వాడు నిబ్బందివారి
ప్రత్యక్షముల కలన ప్రక్క యిండ్లకు ఉపద్రవ మేమియు
కలుగలేదు. ఆ మాపువై అంతస్తునందు ఒకకొట్టులో టపాను
లు మున్నగు పేర్లు వస్తువులు చుండు వస్తువులు కూలేట్
కండుగకొట్టుకు నిలువచేయబడి యుండెను. వీనివలననే నిప్పుం
టుకొని ఉండవచ్చును. టపాను పెట్టెలను, ఇంటిమాలము
లను ఒక్కసారి ప్రేమించుండెను. ఇందుమించుగా 10 వేల
రూపాయలవరకు నష్టమైయుండవచ్చును. ప్రక్కమాపులలో
ఒకదానికికూడ కొంతనష్టము కలిగినది.

డిల్లీలోని ఇల్లాలలో ఒక అవరణమునందున్న భాజీహారు
అనువాని ఇంటికికూడ రాత్రి 11 గంటలకు నిప్పుంటుకొనినది
నిప్పుంటుకొనినప్పటికి దేవుడయవలన ఇంటిలోని వారందఱును
మేల్కొనియుండిరి. ఎట్లగు ముఖద్దర మేమియు కలుగకుం
డనే నిప్పు ఆర్పివేయబడినది.

ఒక నోటవిందు.

లాహోర్ మే 9:—ఈ సాయంకాలము లాహోరు
పురమందెరపు తోటయందు ఒక నోటవిందు జరిగినది. 35
ఏండ్లు లాహోర్ పురమున ఆర్థికసభకుగా పనిచేసి యిప్పుడు
పించుకుత్తికొని పోవుచున్న ఆనరవింద్ డయక్ గారి గౌరవాగ్ధ
మిషిందు విర్రుటచుబడినది. గారడీ విసోదములకు నుతికొని
విసోదములు నైవేద్యక విందు ముగిసెను.

డిక్సనులేను బాంబు కేసు.

కలకత్తా, మే 9:—డిక్సనులేను బాంబు కేసులో నగేంద్ర
నాద్ చక్రవర్తి విదా నేరము స్థిరబడి, ముద్దాయి 18 ఏండ్ల
బాంబు దడుటవలనన, ముద్దాయికి గూడ బాంబులు పేర్లుంట
వలన చెబ్బుటకలిగి యుండుటవలనను వారిపై నిండుక కనికరించి
స్వామ్యమూర్తి గ్రీవెనుగారు ముద్దాయికి లాజుగేండ్ల కఠినశిక్షకు
నిధించిరి.

మాండలే ప్రత్యేక న్యాయసభ.

రంగూను, మే 9:—కాసు 5 వరకుకు స్వామ్యమూర్తి
రావిప్పగు గారు మొయ్యిలోనుండి 5 వ తేదీని మాండలే
ప్రత్యేక న్యాయస్థానమునకు విచ్చేసెదరు. తక్కిన ఇద్దరుకమిష
నరులు, మెక్లొక గారు, యు. కెన్ గారును ఇంకనుర కొన్నా
ళ్లవరకు స్పెషల్ డ్యూటీపై నుండురు.

బెల్జియమ్ ఫిల్లిన్సు ఫుడు.

బాంబాయి, మే 9:—బాంబాయి రాజధానిలోని
దక్షిణభాగములోని విద్యార్థులు బెల్జియమ్ ఫిల్లిన్సుఫుడు
నిమిత్తము నాల్గవర్సాకుము రూ. 2,400 ల విరాళము
నొసగిరి. ఇప్పటికి వారిచ్చిన విరాళము రూ. 6900 లు.

మైసూరు జమాబండి:—18 తేదీ మొదలు మా చుట్టు
పక్కల సుమారు 21 గ్రామముల జమాబండి మా గ్రామ
ముకాములో నెల్లూరు హెడ్ క్వార్టర్స్ డిప్యూటీ కలెక్టర్
వారలకు 19 తేదీవరకు జరుపబడును. మా గ్రామముయొక్క
చెరువుకట్టలు తెగగొట్టిండున నీసంవత్సరం నీకలేక విశేషముగ
భూములకు నష్టముకలిగినది. రెవిన్యూ ఆధికారులు పొడైపో
యినభూములను తనిఖీచేసిరి. కాన జమాబండి ఆఫీసుకు గారు
రివివకోలు ఇప్పించుటకు ప్రార్థించును.

పంజాబు అనుపత్రిక. — అత్యుత్తర సరమునందలి
సినిలు అనుపత్రికలో నూరు ముదములు, లాహోరునందలి
మేయో అనుపత్రికలో 50 ముదములును యుద్ధరంగమునుండి
నాయులు తగిలించియు వైవిధ్యభాగము ఖాళీ చేయబడినవి.
మొత్తముగా 850 పైకులు పంజాబునఁ దిలుచి కిత్తకోసక
బడుచున్నాఁడు.

విప్లుకాస్త్రీ వెన్నాంకరు.

క్రస్తుత మహారాష్ట్ర బాతీయతకు విప్లుకాస్త్రీ వెన్నాంకరు గారు శతాబ్దములకు పూర్వమునుండి సర్వజన సమ్మతము. మహారాష్ట్రదేశమును దేవునిమనస్సును ఆ మహాపురుషునిచేత మెరుగనిచుండవలయుననియు నొకదాంకము. కివాటి, రామచానుల స్మారకవిన్నయన కర్తవ్యత వదిలిమైన మహారాష్ట్ర బాతీయ స్వతంత్ర ఆ మహాపురుషుడు దేశము దండెటును వ్యాపింపజేసెను. విప్లుకాస్త్రీ యీ లోకము విడచి ముప్పదిసాముల సంవత్సరములయందు దేశము లాతనియెడల గతిగిన భక్తి తాత్పర్యములు కలెందున నాతని మృతదేహమున దేశమందంతట ననేక సభల గావించుచున్నార.

విప్లుకాస్త్రీ 1850 వ సంవత్సరములో పూనా పట్టణ మందు జన్మించెను. ఆతని తండ్రి కృష్ణకాస్త్రీ వేదభాషయందు, తేదాంతమునందు మిక్కిలి తెలిసినవాడు. ఒకానొక శుభమున కృష్ణకాస్త్రీ తన ఉపాధ్యాయునితో వాదించి జనునగుట కలవలకు తనకి "బృహస్పతి" యను చిరుదము నొసఁగెను. 25 ఏండ్ల ప్రాయము వచ్చిన పిమ్మట నతడు అంగ్లేజ విద్యార్థునికంటె వారంభించి శిష్యులములలో నే గ్రీకునంటి ఇంగ్లీషు ప్రాప్తవల ఆధ్వర్యమున వాత్రు దయ్యెను. విప్లుకాస్త్రీ తల్లి వ్రాయ నేమటన్నను గొప్ప విద్యావంతురాలయ్యెను. ఆతనితల్లి సాక్షాత్కారము ధర్మ సమగ్రమయ్యెనై తనయిత్రగారిగుడ మిక్కిలి సంతోష పెట్ట గలిగెను.

విప్లుకాస్త్రీ క్రమ కమముననే పాఠశాలలో పఠింపి కించి 1855 సంవత్సరములో మెట్రిక్యులేషను పరీక్షయందు కృతార్థుడయ్యెను. తరువాత దక్కను కళాశాలలో జేరి 1871 వ సంవత్సరములో బి. ఏ. చదువి నొందెను. ఆ కళాశాల విద్యార్థిగా నున్న కాలములో విప్లుకాస్త్రీ యా గ్రంథాల యనునంగల గ్రంథముల నన్నియు చదివి తన జీవితోద్యమముల బలపరచుకొనెను. పిమ్మట నతడొకరిని గొప్పగొప్ప కార్యములన్నిటికిని ఆత డానయమున జేసిన పరిశ్రమయే పూర్వ సమ్మతముగా నెఱుగదగి యున్నది.

పూనా నగరమునందలి దొరలయెడ నాతడు ఉత్తమపాఠశాలలో నతనితో సహాపాఠ్యముగా జేరెను. కాని అతని దృష్టిపాత్రము అన్యధాతీరి యుండెను. అంగ్లభాష నభ్యసించి అనేక మర్యాదములు గలవనుచుండిన తన దేశమునందలి యావతుల ఆహ్వానప్రాయముల క్రమమాన్యము నకు మరల్చుట కాతడు 1874 వ సంవత్సరములో "నిబంధము" అను మాస పత్రిక ను ప్రకటింప వారంభించి, 1881 వ సంవత్సరము వరకు పేర వారి సహాయ ముపేక్షించక నొక్కరును వానిని నిర్వహించెను. ఈ మేర సంవత్సరములలోను నాబ్బడు, చరిత్రాత్మిక రాజకీయ సంకేతముల ననేకము లనేకవిధముల వ్యాసించి యతడు దేశమందంతట తెద్యమును గలుగజేసెను. భారతీయులలో పంకపారంభింపవచ్చునందలకు తుచ్ఛభావముల యాపుమనీ, యావతులందరిని స్వతంత్ర్యభిమానులను జేరవీరకార్య దీక్షకును ప్రోత్సేషించి ఆ వ్యాసములన్నియు నిశ్చయిత ప్రస్తావనముల ప్రకటింపజేసి దేశమందంతటను శతకములై యున్నది. అట్లుతనైన నావ్వాటవలెదల, సంధర్భాను సారముగా పోషించుట నక్షోభలతోడను, శోభాయుక్త మను ముటలపొంగితోడను గలసిక మనోహరముగ వైఖ్యో నావ్యాసముల రచించబడినవి. ఆమాసపత్రిక ప్రకటితమై ఐదుపది యాంశద్దర్భకాలముయ్యను నవీకల్పకాక్షియందును, ప్రస్తావనరీతియందును ఇప్పటికి నది ఆనన్యసామాన్యమై యున్నది.

దొండెనువారి ఉత్తమపాఠశాలయందు ఉపాధ్యాయునిగా నుండువాని స్వతంత్రతానుభూతియను వ్యాసముల కాలక్రమమున గొప్పగొప్ప అంగ్లేజప్రభువుల గుడ వాకర్చించినది. అతని మానవత్వముకొక్క ముప్పదియవ ప్రకటనా ప్రతిని బాబో అనునతడుచదివి యింగ్లీషులోనికి భాషాంత రీకరించి, బొంబాయిగజెట్టులో ప్రకటించి "అంబు నామగు" పేరాలను బొంబాయిగవర్నరుగారి వద్దకు గొంపోయి"దొరతనము వారి ఉత్తమపాఠశాలలో సహాయోపాధ్యాయుడుగా నుండి నట్టియు స్వతంత్ర్యద్రావణ పుత్రుడైనట్టియు భారతీయుని రాజభక్తియుక్తములగు నాజుకుమారత్వములని యతనికల్పించెను. నై సర్వహరించిన ప్రతియందు విప్లుకాస్త్రీ హిందూదేశ చరిత్రావ్రాసిన అంగ్లేజుచరిత్ర కారుల లోకముల వ్యక్తతరములు, హైందవజన బాధ్యయమతముల బానుగ, కుశోధింపకనే

హిందూదేశ చరిత్రను వ్రాయవారంభించిన తరువాత చరిత్రకారుల యభిప్రాయమునున్న కొంతవడి చర్చించెను. 1877 వ సంవత్సరమున నతనిని రత్నగిరికి మార్చివేసిరి. 1878 వ సంవత్సరమున అతనితండ్రి మృతిచొందెను. పితృమరణానంతర మత దుర్వ్యగమునకు రాతీవామా నిచ్చివేసి స్వచ్ఛందవృత్తిని దేశసేవ జేయ గడంగెను.

బాతీయ కళాశాల నొకటి స్థాపించి దేశీయ యావతుల కందటికిని బాతీయోద్యమములతో నిద్యగలుపుటకై యతడు ప్రయత్నించెను. 1880 సం॥ జనవరి మొదటితేదీని "మ్యూ ఇంగ్లీషుమూలము" అను నొక పాఠశాలను స్థాపించెను. ఆపాఠశాలయే దక్కను విద్యాసంఘమువారికింద "వెర్నాకును కాలేజి" పేరు మిక్కిలి యభివృద్ధిచొనికి కచ్చియొన్నది. ఈ పాఠశాలను స్థాపించుట అంబు తా రి కి బి. జి. తిలకు, ఎమ్. జి. నాన్ బోష్టి గారులు వానికి సహాయులైరి. వారి వెంటననేకయవతులు విప్లుకాస్త్రీగారి సహాయమునకు వచ్చిరి. అందుప్రభావిత వహించిన వైస్రంటికుడును. సంస్కృత విద్యావంతుడనగు బి. ఎన్. అప్పి గారును, పేతకడసి నసంఘ సంస్కరణ కర్తయగు, జి. జి. ఆగార్వాడగారును గూడనుండిరి. వాతకళాశాల విద్యార్థులుగా నుండు కాలమునకు విప్లుకాస్త్రీగారి యువవ్యాసములను, వ్యాసములను, హరిహరవ్యాసముల జొచ్చినవి. కావుననే విద్యాభ్యాసమును ముగించి వెనక జాకర్తయను విప్లుకాస్త్రీగారి యాద్యయము నకు నహాయ భూతులైరి.

ఈ యావతులసహాయంతో నతడు 1881 వ సంవత్సరమున కేరళ, మహారా, అను నావతులతో రెండు వార కత్రికల పరీక్షటింప వారంభించెను. అందొకదాని నాంగ్లేజు మునకు రెండవదానిని మహారాష్ట్రభాషకు వాత పరీక్షటింప జొచ్చిరి. ఆగార్వాడకు జొకటియు, తిలకగారికి రెండవదియు నప్పజెప్పి విప్లుకాస్త్రీ "ఆర్యభూషణ ముద్రాలయము" ను పేర నొకముద్రాలయమును స్థాపించెను.

స్వదేశీకళలను, చరిత్రాత్మకములను ప్రోత్సహించుటకు తన "చరిత్రాత్మక ముద్రాలయము"ను పేర నొకటి స్థాపించెను అచ్చట తాతీయముల యాలకమున పటములు ముద్రితములగుచుండెడిరి. ఈ ముద్రాలయము జోష్టిగారి యావమాన్యము క్రింద ని వృద్ధుడెంతయో యభివృద్ధిచొనికి కచ్చి పటములతో గూడ నొక వారకత్రికను ప్రకటింపుచున్నది.

ఈమాత్ర పాఠశాలయందలి విద్యార్థులకొరకు కృష్ణకాస్త్రీగారు "కిరీట్ బానా" యను పేరనొక పుస్తకములయంగ దినినెల జొల్పెను. కర్తలు మొదలగు ననువుల తయారు చేయుట కొక యంత్రకాలను స్థాపించుకొనికొత్తములతో నుండు నపు దతదకస్మాత్తుగా 1882 సం॥ మార్చి 17 తేదీని ముప్పకరం జేంద్రప్రాయమున శవ్యరథుడయ్యెను - "కామనీల కత్రిక"

జపానుస్త్రీలు

(ఒక జపాను విద్యావంతుడు ఇంగ్లీషు స్నేహితునకు వ్రాయుచున్నాడు):—

ప్రియమిత్రుడా!
ప్రాగ్దేశీయులు తమస్త్రీల నతనిన భావమున జూచె దరసి మిహిశ్యాత్వ లంఘనము చిప్పిపుటి నుండియు నమ్ముచున్నాడు. ఇంతకుంటే హాస్యాస్పదమైన సంగతి వేరొకటి కానరాదు. ప్రాగ్దేశీయుల సంగతి నిండుక తెలిసికొని మియభి ప్రాయముల ప్రకటింప నుద్దేశించును.

మామనశ్యాగ్రతకు వనిత కాశ్యరతకర్తగా నుండు యే స్త్రీధర్మములతోనెల్ల సుత్రధర్మమును ఉహాభానము ప్రాగ్దేశీయులకు సహజముగా కట్టిడి. స్త్రీతనకు త్రమాధికారము జూపు నేక స్థలము వ్యగృహము. "వ్యభాతిని స్వదేశీయులు ఉత్తమమైనదిగ జేయదలచిన స్వగృహము ఆసందనియముగ జేయవలయునని ప్రాగ్దేశీయుగృహిణి దలంచుచున్నది.

ఈభావము గడిగియొందుటకలవనేమి! స్త్రీలు తక్కిన సంగతులలో నుత్సృష్టముగా వేరని పల్కెదదేమో? అది సమంజసముగాదు. ప్రపంచమునందన్ని దేశములలో కన్న మా దేశముననే ఎక్కువవంది స్త్రీలు తేక పుసలకులైరి. కామమునకు కాలమున ననేకవంది ఎవరను స్త్రీలు జపాను యొధులతో యుద్ధము జేయుచుండెడివారు. భౌద్ధకాలమునకు బూర్యము మాజింగో చక్రవర్తిని కొరియా దేశమున నఖండ విజయమును బడెను. వాబ్బయి ప్రపంచ మందునకు ఘనత వహించిన జపాను వారీయుల లనేకులుగలరు. మా దేశమందలి పురుషులందఱును చీ గభాష వ్యభింప దలపెట్టి నపు నొ-

యగమంత యు మా భాష మా వారీయుల తలననే పోషించ బడిందని చెప్పిన యతిశయోక్తి గాదు. జపాను భాషలో వ్రాయబడిన ఉత్తమకర్తకతి నవలలలో రెండు నవల రీయుగముననే వెలువడినవి. గత ఏబదిసంవత్సరముల నుండియు పాశ్చాత్యమనోధములు మాదేశమున ప్రబలముగ వ్యాపించుచున్నదిగనుక స్వదేశీయులందును- స్వదేశీపూర్వసాంప్రదాయమునందును అభిమానముగల వ్రతీజపానీయులును, పాశ్చాత్య స్త్రీలవిధమున పెంపబడునదియు, దాని గూర్చి తనభావనములెటులున్నవియును వ్యక్తపరచుటకై యున్నది.

మిభావములు తేలు. స్త్రీలను, వారి జన్మనము బట్టియు రూపవిలాసముల బట్టియు మిగుల ప్రేమించుట. చిన్నదియై నను, పెద్దదై నను సౌందర్యరతియైనను, కరుపియైనను, స్త్రీయైన కారణముననే మేము స్త్రీలయెడ నుదారభావము జూపెదము. మిభావములు విషయాసక్తికములగుటకలవనే మిగుల సంసారసుఖము నెఱుగజాలక ననేకబాధల జొందుచున్నార. పెండ్లికానంతర కంతయో గాధానరాగమును గనబరచి పెండ్లియైన మరువాటినుండియు మీ "ప్రియురాలి"వైకండి ఆ యమోఘవాత్సల్యము నెటులరల్పదరో తెలియదు. మునుపటి గాధానరాగము మాయమగును. ఈచెల్లలోజెప్పిన మాట లాచెవినుండి వెడలిపోవును. హాయి మాట్లాడుకొనుట కొకగడి యయైన సవకాళముండదు. ఈయత్వము మిహి ప్రంబిత బహుధర్మవ్యవహారము, బహువత్సీత్యమునకును కారణ మగుచున్నది. తూర్పుదేశములంగు బహువత్సీత్యము గాని, బహుధర్మవ్యవహారముగాని బహిరంగమున నన్యాయము నారముగను జరుగును. కాని మిదేశములలో నీనీవపు పు చాటుమాటుల వ్యాపించుచున్నది అందుకలవనే అది ఎంతయో హేళముగా నున్నది.

మియాధునిక చనుత్సాహములన్నియు సరముల జలజరింప జేయుటకుండును ఇంద్రియముల సుద్రేకింప జేయుటకుండును వినియోగించి కావత్వమునే చులముమాడుచుండును. కస్త్రు విహీనులగు పటములను, అర్థవస్త్రధారుల పటములకు ప్రతిగృహమునందును అలంకరించెదను. ఈయంతరణము మిహి మత్సర్య సధికముజేయుట కొకకేగదా? మియాధునిక సంగీత సాంప్రదాయము జాతీయము అది యుండవలసినరీతిని ఉపశమనకరముగను ఉత్సాహకరముగ నుండదు. ధర్మమునకును, మనస్సునకునుగూడభాధకరముగనుండును. వివాహము అన్యోన్యమునరాగభరిత ముట్టికనుచున్న దంపతుల దాంపత్యమును కల్గించుటయే మాతృత్వముల తెచ్చుట సంతోషకరముగా నుండును. మిక్తలన్ననో వివాహము జనుగకముందు కా తోపు వధూవరుల తీరాభంగురములను, ఇంద్రియోద్రేకముల నగు అన్యోన్యసరససల్లాపములతో పుస్తకముల నింపివేయుదు. ఆయా మిహివహిరకావిత సంగతియో!—ఇప్పుడు వారు వ్రాయుచున్నదేమి? వ్యభిచారవృత్తి రసాత్మకమైనదే యని నిరూపించుటయందు బతునిపుణముతో వారిలో కొందఱు జనివేయుచున్నారదా!

వివాహమునందుగల తదితర తంతయును మిహి డీకించుచు న్నది. సమయాది గుణముగ నున్నయెవల వివాహబంధనము నతితర్వలతో తెంపివేయుదురు. ఈలోకమునందు వారీయుల పొందగల సుత్రభావనము మాతృభావము మిహిసంగింపముల వారు కృణీకరించుటయేకాక దానిని మిక్కిలి హేయ భావమున జూచెదరు. జన్మాంతమునకు నెవరైన బాధ నొందిం మిహివ్యక్తముగన్న నీకొలదికాల జీవయాత్రను హాయిగ సరససల్లాపములందును, ఉపసవర్పణముల యందును గడుపవలెనను నిద్యనే మిహినితలగడించుచున్నార! జోరా! ఎంతవీచముఎంతవీచము. తనమామ్మని నియమిత కృత్యములగు మాతృత్వ, వత్సీత్వ కృత్యముల విడవాడి సరససల్లాపముల మెరిగివేలుట! ఆయా! వాతజిధి!

ఆయా! వింతలోవింత! సంఘమునుమాత్రము మార్పు నొందించుమాత్రమున కంతుపికిందక మిస్త్రీప్రకృతినే మార్చి జేయదలచుచున్నది. తనకొకతనుండు వారిచక్కబరచిన పురుషునిదాచి యిత్తుడా మెహిమిహికముగ "ఆం పురుషునకు హా! "అని నవ్వుచున్నది. ఆపురుషునిదాచియే యామెన్యగ్రప్రా యుడనియు స్వార్థపరాధులగు డరియు నింక నేమేమోపలుకుచు న్నది. పాశ్చాత్యసంఘము సంతటియుండుకత్రియవధతులనేగ్నాటుజేయుటయే యామెపనిగా కామెదలంచుచున్నది. మిహిరకామె విజయమునొందుగాక యని కోరుచున్నాను. మిహియె లందఱును ఎల్లవృత్తును "సమత్వమో, సమత్వమో" యని ఘోషించుచున్నార. "స్త్రీ పురుషులు సమానము" యని మిహి పరుమబోధము. అందుచే నామె సహజముగనే ముందునకు వచ్చి "అవును. మేము మిసమానులము"దా! పురుషులచేయు

ప్రతికూలమునకును, సంఘసంబంధము కాని వైతికాంక్షమే కాని రాజకీయోద్యమమే కాని దేశాదార్థ్యవిషయమే కాని, ఏది యిష్టమియ్యదు ముఖ్యముగా నున్నదే సరిపెరిండు" అని వల్లెదరు. అట్లుచూపాడు.

నిజము చెప్పుకొనెను మాసాంసారికజీవనమునందు మిగిలిన వాళ్ళు సంసారిక జీవనప్రకారమును కేవలము చరిత్రముగా నుండవలె ననయే వదలెదనను. జీవితముయొక్క పరమాధియేది? ఆనందము. ఆనందమును సాంప్రదించుట మాత్రమే అవసరమని అనుకుని మిరియించుకొనునంతటి సుఖముగా? లేదు. సరికదా! ఆనందము నొందు సౌకర్యముల మీద నుండి తలుచుకొనుచున్నారా? మీ జీవితాశయ మెంతగా మీరు సానుజేసికొంటిరో మీనాటకములే తెలుపుచున్నవి. మీలో సరిజానుకొనినయెడల మాజనానీయము చాలా ఆనందము నొందుచున్నాను. (ప్రాద్దేశికులు పూర్వ సాంప్రదాయము విడువనేరరని వల్లెదరు) మో! మానవజీవితోద్దేశమును. ఈ సాంప్రదాయమును, తెలిసికొని యుంటున్నవారే వారు తమ పూర్వ సాంప్రదాయమును విడువనేరరు. ఎంతో దీర్ఘ కాలము పరిశ్రమ చేసి చేసి, ఆలోచించి ఆలోచించి, చారిత్రాత్మకోద్దేశమునాధ్యక్షులను ముల దెలిసికొని ఆనందము విజయమున ఆనందము నొందుచున్నారా. ఆనందమును అసాంప్రదాయమును జూచి విడువనేరరు. విడచిన చెడిపోయి రుతుకు సంపాదించు తేను. ప్రపంచము నిజమైన అభివృద్ధిని నొందుటకు "మాత్రే" మాఖ్యము కట్టుబట్టిచే మీ సామ్రాజ్యముల తప్పు టభివృద్ధియును నొందుచున్నారా. మీయో కొన్ని భావముల సంఘమునందు ప్రవేశపెట్టుకొని ఆనందము నొందెద యని తలచి, కష్టపడి చేయుట లాభ్య అమామ్యుల తెచ్చి తెచ్చుకొని, అతికాలములోనే ఆమామ్యులను; ఆభావములను విడిచి కొత్తమార్పులకావలెను. ఇదివరకానికి మార్పును, దీనియందు మనకు నిజమైన ఆనందముగలుగునను నిశ్చయమున కైట్టి కొని రాతే మామ్యు, మామ్యులతోనే సరిపడిపోయి, ఆయానందము సాంద్రతక సామ్రాజ్యములను సుఖము కష్టములను లగుచున్నది.

"జే, ఒక కూర.

ఇండియన్ రిప్రెజెంటేటివ్.

చతురాంగ్రమహాసభ

సాంగోపాంగముగ ముగియుట

కడపటి దినచర్య

(మా ప్రత్యేకవిశేషము వద్దనుండి)

కాకినాడ మే 10:—(రాత్రి 7-10 ని):— నేటి సాయంత్రము 4 గంటలకు తిరిగి ఆంధ్రసభ సమావేశమై సభ్యుల సంఖ్యగరిగి గీతగానముతో కార్యక్రమ మారంభమైనది. వెన్నలకంటి అప్పారావుగారును, నుండగిరి లక్ష్మీనరసింహారంగరాజుగారును ముందుసంవత్సరము సభను నెల్లూరు నందు జరుపవలసినదని ఆహ్వానించిరి.

తీర్మానములు.

తరువాత తిరిగి తీర్మానముల ప్రారంభమైనవి.

ఆంధ్రానిధి.

దీనికి సంబంధించిన తీర్మానమును నాగోపద్యనాథములి. ఏ. గారు ప్రతిపాదించిరి. ఆంధ్రానిధి మనయుద్యమమునకు ప్రాధమ్యము. మనకు లక్షలలో వరిజరుగదు. ఆంధ్రానిధి లభికి కొట్టకొని రూపాయలు కావలెను. వైశ్యవిద్యాధివృద్ధికి కాకినాడలో 20 వేలరూపాయలు నమూనెనది. ఆంధ్రులెందు కట్టుకోవలెను. మాగంటి లక్ష్మీనారాయణగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. చందాము వేయవలసినదని వెనగవల్లి రామస్వామి గుప్తగారు సభ్యులను ప్రేక్షకులను కోరిరి. తీర్మానముగీ కృతమైనది.

ప్రైవేట్ విద్య.

ప్రైవేట్ విద్యను సంబంధించిన తీర్మానమును అతి అప్పుడు మంతులు గారు ప్రతిపాదించిరి బరిసాంతురము వాస్తవ్యులకు వేలకే వేరైనావు గారు బలపరచిరి.

కాంగ్రెసు కమిటీ.

ఆంధ్రదేశమునందు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీని యేర్పాటుచేయవలసినదను, తీర్మానమును వల్లూరు నూర్యనారాయణ రావు గారు ప్రపాదించిరి. వెంగళూడి నుబ్బారావుగారు బలపరచిన తరువాత దీనిని సభ్యులంగీకరించిరి.

ఇంజనీరింగు కళాశాల

ఆంధ్రదేశమునందు వ్యవసాయక ఇంజనీయరకళాశాలను నెలకొల్పవలసినదను తీర్మానమును డి. కేశవచలవతిరావు గారు ప్రపాదించిరి. తీర్మాన మంగీకృతమైనది.

సంస్కృతిసాధకాలు

తరువాత సంస్కృతిసాధకాలకు సంబంధించిన తీర్మానము చర్చకువచ్చి యంగీకృతమైనది.

మతాల సంఘములు, జేనాదాశము, ఆశుభకాశనము, ప్రజాసంఘముల రిజిస్ట్రేషనుకు సంబంధించిన తీర్మానములను తరువాత చర్చించి సభ్యులంగీకరించిరి. దీనిని అగ్రానాధికారి ప్రతిపాదించిరి.

స్థానికోపసమమునకును, కార్యకర్తలకును సంబంధించిన తీర్మానము సభ్యుల యామోదమును బొందినది.

ముగింపు.

సభ్యులకు కిగియేర్పాటుచేసి సభకు నిర్వహ్యముగ జరిపి నందునకై సభ్యులసంఘము వారికి ఆకర్షణ మూర్త్యనారాయణ చిలకమర్రిలక్ష్మీనరసింహరావు వందనములర్పించిరి. వాఁటిరులను కృష్ణావతిరాధిపులు సందానీలగు ముట్టూరికృష్ణారావుగారు అభినందించగా, చాలాంటివల కష్టము చల్లగుబ్బారావుగారుకృతజ్ఞతనుదెలిపిరి. సభ్యులసంఘమువత్తులను దిగ్విరాల నూర్యకృతకాళరావుగారును నిట్టేవేసిరి. చావలిరామసోమయ్యగారు ఆ గాని అ గాని సాధి క త కి ని ప్రతిఘటనకు వందనములర్పించిరి. సంతోషధ్యానముతోను, బాప్తసార్యభౌమునకు మహాదాశీర్యచరముతోను వందనములర్పించిరి. సభ ముగిసినది. సభప 1235 ప్రతినిధులను 54 శ్రీప్రతిఘటనకు వచ్చియుండిరి. వందలకొలది ప్రేక్షకులు సభింబంబించిరి. ఆంధ్రానిధికి 2865 రూపాయలను చందావసరి. రెండుగంటలు పర్యవేక్షనాల్లెనది. ఈరంగి కేటబిరాష్ట్రీయ సభాకార్యక్రమము ముగింపునకువచ్చునప్పుడు ఆంధ్రామాతకు కొనియాడుచుకొనవలసిన ముల్లెన సభ్యులను చదివెరి. తరువాత ప్రతినిధులకు సభ్యుల సంఘముకాదు విందుచేసిరి.

ఆంధ్రోద్యమము - న్యాయవతి నుబ్బారావుగారు.

(మాస్పటికవిశేషము.)

న్యాయవతి నుబ్బారావు పంతులుగారు రామచంద్రరావు పంతులుగారిని సభాధిపతిగా నెన్నుకొంటుకు గోరుచు చక్కగా నుపపదించిరి. ప్రపంచము గారు వెజవాడలో సభాధిపత్యమును నిర్వహించి వెతిబుచ్చిన యభిప్రాయములకంటె నేని పరికింపబడి ఎక్కువ ప్రోత్సాహకరముగను, ఎక్కువ అభివేషముతో నూడినదిగ నున్నది అంద రనుకొనుచున్నారా. వారి యుప సభ్యులను నందలి ముఖ్యంశములను దుడవరించుచున్నాఁ:కరాదిలో రెండేడ్లక్రిందట దేశము మహాసభ జరిగినప్పుడు విశాఖపట్టణమునకు మునుపటి వత్సరము కొంద రాహ్వానింప బూనుకొనిరి. కాని సభ జరుగవలెననిగా జరుగునాయను భయము చాలవలసివలెనని. ఈ కాకినాడలో ఈమహాసభకు మితినిర్వహించుచున్న మార్గమును జూచి:వచ్చు ఈ కాంగ్రెసు కాకినాడలో నేవో యొక సంవత్సరము జరిపింపవలయునని నామ కోరిక వ్రట్టుచున్నది (విషయ వినుము.) ఆంధ్రోద్యమము ఆహ్వానంతో ప్రారంభింపబడినది. అది యిప్పుడు చాలవలెను నడిచినది. అందరికిని సభయందు దర్శిమానము వృద్ధియగుచున్నది. దేశము మహాసభ అఖిల భారత వర్షమున కంత యనసరమయినదో ఆంధ్ర సభయు శాంధ్యుల కంత యనసరమయినదని నిశ్చయచేయగా తెప్పవచ్చును. ఆంధ్రులెచ్చట నివసించుచున్నవారాకి దీనియందు మిత నాత్మ్యల్యము కలదనుటకు ఈ రోజువర వచ్చిన కంట్రీవార్తలు, ఉత్తరములే సాక్షి భూతములు.

ఆంధ్రులెచ్చట నుండియు ఈమహాసభ్యులమును జూచి ఆ మాస్థలములలో వారిపనుటకయ ప్రయత్నము చేయుచున్నారనుటకు దీనియందు నెలలో బొంబాయి నగరమున జరిగిన (బొంబాయి రాజధానిలో గావునను) ఆంధ్రుల సమావేశమే నిదర్శనము. రయిలు సౌకర్యము లిచ్చింది వత్సరముల క్రితము లేమిదీని విద్యా విషయములలో మనము కొంత వెనుక బడితిమి. కాని యిప్పుడు మనలోను పరదేశములకు వెళ్లుటవలెను, స్వదేశములో నిత్యసంఖ్యలున్నత విద్యుల సభ్యునిండుట వలెను వెనుక బడియున్నాము ఆపవాద లేప్పిపోవుచున్నది. అంగనును ఏదో విధముగా దేశహితార్థమునకువలెనది నును ఆంధ్రదేశమువచ్చుతికి దీనికొని రావలయును. ఆ విమోచనాలవలెనున్నాను. దేశసేవయి తనకు న్యాయబాధిత్వమునకు వచ్చు ఆదాయమును పోగొట్టుకొనిన వాయను, మంచి సమర్థులు దేశమునకుటల సేర్వాధికారినివ వాయను, చిన్న వాయనుండియు రయిలుల కష్టసుఖములను గాఢముగా గుర్తెరిగినవాయను, లోకానుభవ పంపూర్ణులను నగు గొల్లారాయచంద్రిరావుగారు సభాధిపత్యమున కంగీకరించుట, మన భాగ్యమే యావచ్చును. వారిసభను బహుసామర్థ్యముతో నడ్డపడగలరనుచు నిర్వివాదము

వృత్తాంతములు

అస్సాముమెడికల్ రిజిస్ట్రేషను విలు:— రాజప్రతినిధి గారి విలునకు సమ్యుతించిరి.

సిబిలు ఆనుశ్రుతిల యధికారి:— సిబిలు ఆనుశ్రుతిల యధికారిగారు కొలది విషయలలో దీర్ఘ కాలము నెలవువుచు కొన నున్నారా.

మైసూరు మహారాజుగారు:— మైసూరు మహారాజుగారు ఉదయవందలమునుండి 17 తేదీలోగా వచ్చి 20 తేదీకి కృంగినికి బోయెదరు.

రాజ్యాంగ కార్యదర్శి:— ఇండియా రాజ్యాంగ కార్యదర్శిగారు ఢిల్లీ, అజ్మీరు, మిరాట రాష్ట్రములకు విద్యాధికారుల నియమించిరి.

సార్వనియస్టీయ:— క్రిందటివేల 28 వ తేదీని బయలుదేరిన సార్వనియస్టీయ 9 వ తేదీని నాలుగు గంటలకు నూయూకావకు దాటినది.

నాలిమారులు:— మే. 9 వ తేదీన ఢిల్లీలో భయంకరముగా నాలిమారులు వ్యాపించిరి. 9 వ తేదీని కొంచెము వర్షమువడిన నీళ్లుట నవిచల్లినవి.

పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారు:— హిందూదేశముయొక్క పారిశ్రామిక స్థితిగతుల విచారించుట కొక సంఘ మేర్పరచబడినది. అంగు మదనమోహన మాలవ్యగా నొకసభ్యులుగా నియమించబడిరి.

డిల్లీ జిల్లాలో పాలకాపు:— డిల్లీ జిల్లాలో దక్షిణ భాగమున పాలకు చాల ఇబ్బందిగా నున్నది. తుగ్గగానామ ప్రేమను, తుక్కావీలనుండి పాలకచ్చుటకు ముందుగా కొంత రొక్కమియ్యబడుచున్నది.

సర్ ఎలియట్ కార్మికగారు:— రాజ ప్రతినిధిగారి క్రింద రాజపుతానా ఏజెంటుగానున్న సర్. ఎలియట్ కార్మిక గారు ఢిల్లీ నుండి మరలించుచు ఆయావర్తతమున, హిందీ ప్రభిష్ట వైద్యకళాశాలకు జూచిరి.

ప్రెయిసులో దొంగతనము:— కానిటకీ ఇంజనీ కె. బోనుగారు కృంగినికి బోవుచుండగా దీక్షాసంస్థ వారి సామానంతయు దొంగిలించబడినది. బియా రెయిల్వేపోలీసువారా కేసును విచారించుచున్నాడు.

రెయిల్వే ప్రమాదము:— క్రిందటి సోమవారము ఉదయము వెంగళూరునుండి గుంతకల్లుకుపోవు ప్రెయిసు వెంగళూరు సమీపమున నొక అవుమిననుండిపోయెను. తరువుల కాపు కష్టమునై నింకొకరాని తప్పించుకోవ గలిగెను.

దివాన్ గారి ప్రైవేటు వెక్సిటరీగారు:— మైసూరు దివాన్ గారి ప్రైవేటు వెక్సిటరీగారు మార్చి 31-వ తేదీనుండి సబాగ్ నేటు జడ్జీగా నియమింపబడిరి. కాని తిరిగి ఉత్తరపు జాతీయసభలకు ప్రైవేటు వెక్సిటరీగారు చగవియు, ఉండవలయునని ఆజ్ఞాపించబడిరి.

మొకాకేబ్రిడ్జి:— మొకాకే పట్టణమునంద ౧౦ గాకది కొకవంతెన కట్టుటకొరకు ఈస్తు-ఇండియా రెయిల్వేవారును, వెంగాలు నాయు-వెన్ను రెయిల్వేవారును కొంతలకు లెక్కలను సరిజానుకొనుచున్నాడు. ఏ రీ వేసవిలోనే యిండియా కార్యదర్శిగారి యంగీకారము కోరవలయున్నది.

చెలువలోపడి చుట్టినొందు:— క్రిందటి మంగళవారమునాడు ఒక మట్టివాడు కనుబడచుండెను. వాని దస్తూరితో నొక యుత్తరమున నాశమున వెంగళూరులోని అల్లురు చెలువులో చూడగలరని పాగిసియొడెను. తల్లితండ్రియు శిష్యిండుటలను నానాగా డలులు చేసెనని కిట్టుట తెలిసినది. శరీరముతోనే వరిక్షించి చెరువులో కనుబడలను చేయకుచు పోయినని న్యాయాధికారులు తెలియజేసిరి.

విషయానుక్రమణిక.

భారతమాత, పాఠశాల ఆగుపత్రి	2
కృత్యాల తాలూకా విశ్లేషణ	3
జనానాశ్రయ, విప్లవాశ్రయ, పెద్దాంకర	4
వృత్తాంతములు	5
ప్రధానవ్యాసము	
యధామ - సంధివార్తలు	6
విజ్ఞాన, స్థానిక వార్తలు	7
విరోధా మహాసంగ్రామము	
విశేష కంఠితవార్తలు	8-9
తేజశ్రవణి వార్తలు	10
ఇంగ్లీషు తెలిగ్రామము	11-12
సింహాచలము - చందనయాత్ర	13

ఆంధ్రపత్రిక

1916 వ సం॥ మే నెల 11-వ తేది

గురువారము.

యుద్ధము-సంధిమాటలు.

ఇటీవల యుద్ధవార్తలపై హృదయాకర్షకములైనవి యేవియు వచ్చుచుండ లేదు. నేటికిని వర్షము రంగమే ప్రముఖముగా నున్నది. కాని ఇచ్చట శత్రువుయొక్క బలము వ్యయపడి పోయినదనుట స్పష్టము. స్వామి తంత్రీవార్తలలో నొక్కదాని ననుసరించి వర్షమువద్ద నిజముగా మిత్రమండలి వారికి సందర్భములు బాగుపడుచున్నవి. శత్రువునకు ఏమాదును గట్టి విజయము కొలదిగానైనను దొరకుటలేదు. ఈనాడు శత్రువు స్వల్పమును తాత్కాలికమును మహా వ్యయోపేతంబును నగులాభమును గడించినను లేవకదిన మద్దానిని గూడ మనబలములు నాచికొను చున్నవి. ఇటీవల జర్మనీవారు తీవ్రముగా శత్రువును ధమ్మ ప్రారంభించుటకు ముందు మూఱుకనదికి ఈవల నావల నేపరిస్థితి ప్రబలి యుండెనో ఆపరిస్థితియే మరల నికర్ష చేర్చబడదు! అనగా జర్మనీవారివైపున సంతకాలముగా జేసిన జనవ్యయనంతయును వ్యర్థమగుటయే. కావుననే కాబోలును మరల సంధిమాటలు జర్మనీ పక్షమునుండి వినవచ్చుచున్నట్లు వార్తలున్నవి. జర్మనీ యువరాజు గారికి ప్రాంతముల నుండిన పైన్యాధిపత్యము మరియొక్కరి కిచ్చుటకును వార్తయు వ్యాపించి యున్నది. సంధిని గురించియు జర్మనీ యువరాజును గురించియు నిట్టివార్త లిదివరలో ననేకవర్షాయములు ప్రబలుటయు మరల నడంగిపోవుటయు సంభవించి యుండుటచేత సంత సులభముగా నీవార్తలను దిగ్గమింగుటకు వీలులేదను మాట నిజమే కాని ఈవర్షాయ మీవార్తలు అమెరికావారికిని జర్మనీకిని కలిగిన సంబంధములను బట్టి బయలుదేరినవి యగుటను జేసియు జర్మనీవారు వర్షమువద్ద నెంతేని లోకవిప్రభుమును కలిగింపవచ్చుననియు ప్రకమించిపరాజితులయి యుండుటను జేసియు కొంతకు కొంత నిజమివ్వనియందుండక పోదని యెల్లరును గ్రహింపగలరు. సంధికినై జర్మనీ అంగీకరింపగలదని ప్రకటించబడిన పరుత్తులును సంధి ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవేమో యను ననుమానమును కలిగించు చున్నవి. జర్మనీ ప్రాంతమునం దాక్రమించుకొని యుండునట్టియు బెల్జి

యుమునం దాక్రమించుకొని యుండునట్టియు భాగములను వడలుకొనగలదట. రుష్యాలోని కూర్లండును మాత్రము మానుకొన జాలదట! ఒకవేళ రుష్యామూలకముగా జర్మనీ తినుచుండు ఘోరములను బట్టి జర్మనీ తనకు ముందు ప్రబలతమ ప్రతిస్పర్థి కాగల రాష్ట్రము రుష్యాయే యని భీతినంది ఆభూమిని కాచుకొనుటకు సాధనము కాగల కూర్లండును మాన జాల ననుచున్నదేమో ఆలోచించితగి యున్నది. జర్మనీ సంధికి అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములను సాధనము చేసికొన నెంచినదని యియ్యబడిన వర్తనయు గమనింపదగి యున్నది. సంయుక్త రాష్ట్రములు, అనగా అధ్యక్షుడు డాక్టరు విల్సను, జర్మనీకి సంధి పొసగించిననే తప్ప జర్మనీ నేడు జలాంతర్గాముల సంగతిలో సంయుక్త రాష్ట్రములకు నిచ్చిన ప్రత్యుత్తరమును గాంచింపదట! మరల దిక్కు మొక్కులేక శత్రునాక యక తటస్థనాక యనక నాకలను ముంచి వైచునట. అప్పుడు అమెరికాతో విరోధము తప్పనిసరి యగునట! అట్టి విరోధము సంభవించినప్పుడు జర్మనీ లోకముతో సంతతితో విరోధము పెట్టికొనుట యెట్లు సాధ్యమగునను మిష కల్పించుకొని సంధి రామబారములను సాగింపవచ్చునట. నేటివరకును నడచియుండు సంగతులను బట్టి సంయుక్త రాష్ట్రములు గాని జర్మనీ గాని వరస్పర సంబంధములలో నచిరకాలమున నొండొంటికి నెక్కువ లొంగునట్టి చాయలే మియు కానరా లేదు. జర్మనులు ఇంకను మొండితనముగా ఇతరులు అంతర్జాతీయ నిబంధనోల్లంఘన మొనర్చిన యెడల తామును నట్టి యల్లంఘనా కథము నవలంబింప స్వతంత్రముగా నుండవలయునని వాదించుచున్నారు. సంయుక్త రాష్ట్రములవారు జర్మనీ తన సంగతి తాను చూచుకొనవలసినదే కాని ఇతరులతో పోటీల విషయము మాటలాడరాదని చక్కగ నొక్కుచున్నారు. నిజముగా జర్మనీ అమెరికాతో విరోధము కలిగించుకొన దలంచినయెడల నేడే ఆ యనుకూలము కలదు. ముందునకు నాకలను ముంచునంత కష్టమును భరింపవలసిన పనియే లేదు. కాని కూర్లండునందు గట్టిపడు వరకును జర్మనీ ఈ చిల్లర ఎత్తులు ఎత్తుచునే యుండునని కొందరు వాదించినను వాదింపవచ్చును. ఎత్తైనను నిప్పుడు ప్రకటితములగుచుండు సంధివార్తలు జర్మను యువరాజునకు కలుగ గలదని వివచ్చియుండు గాలివార్త జర్మనీ సేనా నాయకులలో పరస్పర భేదాభిప్రాయములు కలవను మరికొన్ని వార్తలు అన్నియును ఎచ్చటనో, ఎచ్చటను లేకున్న సామాన్యలోకమునందైనను, సంధికావలయునను నాశబలముగా చూపట్ట నారంభించి యున్నదనుటను నూచించుచున్నవి ఇది మిక్కిలి సహజమేయగును. యుద్ధమాత్ర చండయుద్ధము. నిమగ్నము లయిన రాష్ట్రములలోకమున మొదటి దర్జా రాష్ట్రములు. యుద్ధకాలమా రెండుసంవత్సరములు రమారమి కావచ్చినది. నుడసినవారా లక్షలకొలదిమై పోయినారు. వ్యయ మా దినమునకు నదికోట్లకు పైబడిపోయినది. యుద్ధరంగమా నూర్ల కొలది వేలకొలది మైళ్ళులై యున్నది. ఫలమా ఇంత దనుకను ఏ కక్షమును గట్టి విజయమందిన దని చెప్పుటకురాదు. తటస్థ

రాష్ట్రములు దూరరాష్ట్రములా యుద్ధనిమగ్నములు కాకున్నను యుద్ధమువలన కలిగిన ఆర్థికాది సంతోభముల ననుభవించుచున్నవి. సామాన్యమానవదృష్టికి ఇంతకంటెను దురదృష్టవరిస్థితి లోకమునకు సంభవించజాలదని లోచకపోదు. ఇట్టిసమయమున సంధి ప్రశంస కలుగుటలో నేమియు విపరీతము లేదుకాని మిత్రమండలి మాత్రము దృఢవిశ్వాసము చేసికొనినది. నేటిసంధి లేవక సంగ్రామమునకు కారణము కాకూడదు. న్యాయ మాత్ర దృష్టితో కత్తిదూసి తమ సర్వస్వమును నర్పించిన స్వల్పరాష్ట్రములు ఏమాత్రమును సంధి చే నష్టపడరాదు. ఈవిధపు సంధి చేకూరిననే సంధిమాట చెవిని వేసికొనుటకు వీలున్నది. అంత దనుక యథావిధిగ మందుగుండులు సిద్ధముకావలసినదే. యుద్ధభటులు రణరంగమునకు నడువవలసినదే. మార్దవ మను మాట మరువవలసినదే. శత్రు సంహననకర్మ నిరంతరము సాగవలసినదే. ఆదిని రగుల్కొనిన రణోత్సాహము అంతమువరకును ప్రజ్వరిల్ల వలసినదే.

వంగరాష్ట్రము సి. వి. డిలు

వంగరాష్ట్రమునందలి గూఢచారశాఖ పోలీస్ వల చేసిన యొక యగ్గురకార్యమును అమృత బజారుపత్రిక ప్రకటించుచున్నది. అదియు వంగ రాష్ట్ర శాసనసభాగృహ సభాసభ్యులలో నొక్కరగు గౌ. మాల్విభజుల్ హక్ గారి విషయమున జరిగినది కావున శాసనసభాగృహసభ్యుల స్వాతంత్ర్యముల నిలుపుటకొరకునై సర్వహృదవులును గమనింపదగిన దయి యున్నది. కొంతకాలముక్రిందట ఢక్కాలో నొకయిల్లు సోదా చేయబడెను. ఆసమయమున విచారణకర్త సామాన్యుడగు పోలీసు అధికారి గాడు. పోలీసుశిష్టాటి ఇనస్పెక్టరు జనరలే స్వయముగా చచ్చటికి పోయియుండెను. అత పెద్ద యధికారి యాజమాన్యమున వేరుబడిన సోదాలోకూడ ఎన్నియో వస్తువులు నేరమునకే విధమైన సంబంధము లేనియట్టిని మోసికొని పోబడెను. చైతన్యని పటము వివేకానందుని పటము రవీంద్రనాథుని 'గీతాంజలి' 'సోరా' గ్రంథములు బంకించందుని జీవితము మరికొన్ని సాత్రలు అన్నియును పోలీసువారు స్వాగ్రీనము చేసికొనిరి. ఈరీతిగా నింటనుండిన వస్తువులెల్లయు నాచికొని పోవుట న్యాయము కాదనియు ఏల ఇంత ప్రాస్వ దృష్టిత్వము చూపబడినదో తెలుపవలసిన దనియు గౌ. భజుల్ హక్ గారు ప్రభుత్వము వారిని కోరిరి. ప్రభుత్వపక్షమున ప్రత్యుత్తరము చెప్పుటలో ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకులు ఈ సోదాలకు నిర్ణీత నిబంధనములు లేవనియు ఎక్కుటికప్పుడు ఆయా యధికారులే నిర్ణయించుకొని పనిచేయవలసియుండు రనియు వ్యవధి చాలనందున నొకొక వేళ వీరు కావలసినది కాబట్టి నివి అన్నియుచేర్చి తీసికొనవలసి వచ్చుచున్న దనియు మున్నగు సమాధానముల నిచ్చిరి. ఇదే ప్రశ్నకు సంబంధించి మరియొక ప్రశ్నలో మాల్విభజుల్ హక్ గారు న్యాయ విరుద్ధముగా పోలీసువారిక చిన్నవానిని నిర్బంధముగా నుంచుటను ప్రభుత్వము వారికి తెలియజేయువారైరి. ఆ సంగతి నిజమే యని ప్రభుత్వపక్షము వారిొప్పుకొని జరిగిన తప్పుకు తమ పరితాపమును గూడ తెలియపరచిరి. ఇంతదూరము గౌ. భజుల్ హక్ గారు కేల పనిచేసిరి. వారు తా మే ప్రజకు ప్రతినిధులై ఆ ప్రజకు న్యాయము సమకూర్చవల

లయననియే గదా! అయిన నిట్టి ప్రవర్తన సి. ఐ. డి వారికి గురించుకొన్నది? ఫజలుల్ హక్కుగా రెక్కడ నైనను దొరకిన యెడల నేదో యొక రీతిగా వాని శిక్షించి తను సర్వత్రాని వ్యక్తముచేయ నలయునను బుద్ధి సి. ఐ. డి వారికి పుట్టుటగో వివ రీత మేమియును లేదు. గా! ఫజలుల్ హక్కు గారు పేరుపోయిన కలకత్తా న్యాయవాదులలో మొక్కరు. బారిసాలు కుట్రకేసు జరిగినప్పుడు ప్రభుత్వము వారు వీరిని తను వత్తుమన న్యాయ వాదిగా నియోగించుకొనిరి. ఇప్పుడా కేసు కల కత్తా ముఖ్య న్యాయస్థానమునకు అప్పీలునకు వచ్చియున్నది. మొదట కేసును నడిపివారే అప్పీలులో నడుపుటకు వీలుండు నెడల నడుపుట న్యాయము. ఆ చారము. ఆ న్యాయము మేరకు బారిసాలు కుట్రకేసు అప్పీలు గా! ఫజలుల్ హక్కుగారి కేరాదగి యుండినది. కాని ఇప్పుడా సందర్భమే మారిపోయినదట! ఫజలుల్ హక్కుగారికి కేసు ఇచ్చుట లేదని అధికారులు సి. ఐ. డి వారి పలహాల ననుసరించి తీర్మానించినారట! రౌను ప్రశ్నలు సి. ఐ. డి వారిని గురించి ఫజలుల్ హక్కుగారికి నడిగినందునకు ఫజలుల్ హక్కుగారికి కొన్ని కదుల వేలు సంపాదించి పెట్టగల్గిన కేసాటి ఆతని చేతి నుండి జారీ పోయినది. ఈరీతిగా సి. ఐ. డి. వారు వగతీర్చుకొన గలిగినారు. కాని ఇందులో గట్టితమైయుండు ప్రశ్న మిక్కిలి ముఖ్యమయిన ప్రశ్న. అందులోను వక్తలైక్కవగా నున శాసనవిర్మాణసభా సభ్యులుగా నుండి ప్రజాహిత జీవనము నడుపుచుండు నితరుణు మన సీత్రమును ఎక్కువ జాగ్రత్తతో ఆలోచింప వలసి యున్నాము. ఏవక్కిలైనను సకే శాసన విర్మాణసభా సభ్యులుగా తన నిర్వాచకులకు న్యాయముచేయుటకై ప్రభుత్వమువారితో వాదించునప్పుడుగాని ప్రభుత్వమువారి ననుగుణముగాని, నేను పోలీసు కే పితరోవ్యోగశాలల, ఖండన మొసర్చినయెడల ఆతనికి నృత్తియందు ప్రభుత్వము వలన వచ్చుచుండిన యాదాచుము సున్న కావలసి నదేనా? అట్లుగనెడల మన శాసనవిర్మాణసభ్యులలో నెందరు స్వతంత్రముగా ప్రవర్తించ గలరు? ఎందరు నిష్ఠాయముగా ప్రజల దుఃఖములను కష్టములను నివేదించగలరు. అందరు గాకయున్న ననేకులైనను తమ స్వలాభము నాగోచించి యెవరు నోరు తెరవనివారు కావలసి వత్తునా! అప్పుడు నిర్వచననుని శాసనవిర్మాణ సభ్యులని వారికేర్తులని ఈనాటిక మంతయును నుండిననేమి? లేకన్న నేమి పోలీసు బుట్టాతులచేతనే శాస్త్ర నిర్మాణము దేశ పరిపాలనము చేయువ వచ్చునా? ప్రభుత్వమువా రీంకటి వాగోచించి తగినప్రతీకార మొనర్తురు గాక యని కోరుచున్నాము.

గౌరవ మేస్ట్రీలు-వారి యోగ్యతలు.
 'గౌరవ మేస్ట్రీలు' కదవుల ఇప్పుడిప్పుడు మన ప్రభుత్వమువారు కొందరుకొందరు పెద్ద మనుష్యులకీర్తుచున్నారు. ఈ సగరము (వెసిడెంట్) మేస్ట్రీలు నిడదవూడ వీరికి చెందుచున్నది. కాని వీరిలో కొందరు గౌరవ మేస్ట్రీలుగా కట్టి గౌరవము దెచ్చువరకు యెవరూ అందులో జవాబు దారీలులేదనియు అర్థమచేసికొని నట్లు కానవచ్చు చున్నది. మేస్ట్రీలు లోకులకు న్యాయము చేయ నేర్పడినవారు. ఒక్క న్యాయనిర్ణయము మాత్రమే కాక వీరు ఇతరవిధములను ప్రజలకు సాయ మొసర్చగలసి యున్నారు. కొన్ని కొన్ని సందర్భములలో కానకానుసారము కొన్ని వనలు మేస్ట్రీలు యెరుటనే ప్రజల చేతులనీయుండును. ప్రజల దూరమందుకు సాయస్య మేస్ట్రీలుకదవ పోవుట యవసరమున ప్రభుత్వమువారుదయము నులై పోజల మేలకొరకు గౌరవమేస్ట్రీలులనునియమించినారు. పోజలకు శిక్షించువనకంటె వెక్కుర

గా వీరు పోజల సౌకర్యములకాదవుటయే యవసరమని పోభుక్త్యమువారి యాశయముటకు నందియములేదు. ఈయధిపాత్యము నెరవేరలేననినచో, కుదకు న్యాయవిచారణ న్యాయవిచారణగా నుండవలయుననినచో, గౌరవ మేస్ట్రీలు లు కాంతముతో పోకర్తించువారు కావలెను. సంగతులను విని నిర్ణయించువారు కావలెను. తామేవో కీర్తి మిగలునెత్తిక నిడుచున్నాచుని కాని ఇతరుల సంపర్కముచే తమ గౌరవమే దయో కొరకడిపోవుచున్నది కాని తలంచువారు కాకూడదు. వచ్చినవారికి లాభము కల్గించనిండు. కల్గింపకపోనిండు. వచ్చినవారు చెప్పకొన మాటలను వినువారైనను కా తలయును. ఈమాత్రపు గుణమైనను లేకపోరి పోభుక్త్యమువారు నియమించుటవిచారకరము. నిన్నటిదిన మొకగౌరవమేస్ట్రీలు నడవడి మాకు తెలియవచ్చుట సంభవించినది. ఆతడి సగరమున చింతాంది పేట విభాగమునకు చేరినవాడు. ఇతడును పెద్దమనుష్యులతో సాటిసిట్టగానెదవకు పోయి యొకవిషయమున పలహాలడిగిరి. ఆతడు ఫలానాగౌరవమేస్ట్రీలు మీరని తీర్పుగలడు. వారి ననుగవలసిందని తన స్నేహితుని మరియొక పెద్దమనుష్యునిపేటల కక్కిన ఇతరులనుబాపెను. గౌరవమేస్ట్రీలుగాడు తనవద్దకు వచ్చినవారిని కూర్చొన నియోగించలేదు సరిగదా సంగతి విచారించలేకునగదా మొదటి మాటతోనే నేను మిమ్ము వెనగను వెలిపించెదని తుమైదుచు మీనకుంపి సాటిసిట్టవైక నాగ్రహము గ్రహిక్కితమనాగ్రహము వచ్చినది సంగతేతము కంపిరి. గుమ్ముల తొక్కటతోనే ఇట్టి ప్రకర్తన పోద్యంపగలవారల కీగౌరవంబులే తెలుసో యర్థముకాలేదు. గౌరవమేస్ట్రీలులుగా నుండగోరువారు ఎల్లరకును ముగములుగా నుండలెను. వారి సర్కించి పోవువారు చచ్చి పోకర్తనలైనను సకే కాంతముగా న్యాయ మొనర్చుటకు వారు సిద్ధపడి యుండలెను. తాము మేస్ట్రీలుపని కొత్తకొనననాడే తమ గృహస్థ కీర్త్యము తగ్గినదనియు తమ సాయము కోరువారిని కాంతముగా జూచుటకు సిద్ధపడవలయుననియు గ్రహించగలవారే గౌరవ పదవుల కర్తలు. పోజాతీవనమున నేమో యెరుంగనివారు సంపూర్ణముగా నవర్తలు. ఇట్టివారే ప్రభుత్వమువారికి సమ్మానార్థులుగా గన్పించుట మాత్రము చిత్రము. ముందైనను ప్రభుత్వము వారును గౌరవ మేస్ట్రీలులును ఒకన నియామకమున, మరియొకరు ప్రవర్తనయందు నాగ్రత్తకొనుతురని నమ్ముచున్నాము.

చదువా భైక్షుకమా?
 నిన్నటి ఫోర్టువెంటు బార్ని గజెట్టులో నొక ప్రకటన యున్నది. ఒకమన సబుకోర్టుకు ట్రైపునుమాస్తా కావలయునట. ఆతని కానిద్యవచ్చియుండవలెను. ప్రభుత్వ పరీక్షలలో ఆనిద్యకు సంబంధించిన ప్రాథమికపరీక్షలలో నైనను లేరుండవలెను. కార్యాలయములో ప్రవేశించునప్పుడు స్వంతముగా ట్రైపునాగ్రాము యంత్రము తెచ్చుకొనవలయును. అసగా కొన్ని వందల పెట్టుబడి పెట్టుకొనవలయును. ఇన్ని గుణములు ఆభ్యర్థియగు వుదిరిన యెడల ఆతనికి ఓదిరూపాయల తీకమి యవలయు చేసినది 15-20-25 వరకు సంపాదించుకొనవచ్చునట! ఇది ఏవో. తీకమేమో నిక్కముగా తదియేగదా! ఇక మనవారు చదువునేర్చుటకంటె భైక్షుకత్వ తీర్చుటకుకరముగా తలంపవలసివడెదా. కంట బ్రాహ్మణులు దిమున కొక రూపాయ తెచ్చుకొనగా వందలకొలది పెట్టుబడి పెట్టి దినమున కైదలాలకు విద్యార్థకుడు కూలిచేయవలయునట! ఏమి ఈకాలకై పరీక్షము. ఇట్టి పోకటములు పోభుక్త్యోద్యోగముల కార్యాలయములనుండి పోభుక్త్యు వారి గజెట్టులోనా పోకటిరములగుట! పోభుక్త్యు వారైన న్యాయ మాలోచింపరాదా!

బెంగళూరు వై.ఎం.సి.వ.
బాలరశాలను తెరచుట
 బెంగళూరు మే 10:—బెంగళూరులోని క్రైస్తవ యువజనసంఘమువారు విద్యార్థుల కెంతయో ఉపయోగకారము చేయచున్నారు. కంటోన్మెంటులో వారు బాలరశాలకొకటి నేర్పాటుచేసిరి. నిన్న వీని ప్రారంభోత్సవము జరిగినది. బాలర విద్యా సాంఘిక నైతిక ఆధ్యాత్మిక పీఠికలులను వృద్ధి చేసి, వివిధ సంఘముల వారికి సాభాగ్యసంఘమును నెలకొల్పుట దీనియందేకము. పాఠశాలలో చదువుకొనవచ్చిన తరువాతి పిల్లలు కుంటుకులలో తిరుగకుండ నుంచినచో కలిసియే ఆటపాటలతోనే కాలక్షేపముచేయునట్లేర్పాటు చేయవలయు దనియందేకము. బాలరు ఉత్తమపాఠకులగుటకు తగిన శిక్షణమునమున వీరిచ్చెదరు. చాలిమరి వివరలేకుండ నందరును సంఘమున చేరవచ్చును. తరువాతబాలరకు ఫలహారము పెట్టి సంగీతముపాడిం.

సానిక వార్తలు
కాలమాన సిద్ధి:—నిన్నటిదిన ఉధికోష్ఠము 98. 8 డిగ్రీలు. అధిమోష్ఠము 78. 0 డిగ్రీలు.
దీప్తములను వెలిగించు కాలము:—మే 11-తేదీ 6154 గంటలకు, 12-తేదీ 6-55 గంటలకు దీప్తములను వెలిగించవలెను.
పి. సి. మూరుగూరు:—9-6 తేదీ పొయంతాళమున పి. సి. మూరుగూరు కోయంబత్తూరుకు బయలుదేరి వెళ్లినారు.
తలాలా పకటనము:—దక్షిణ ఆఫ్రికాకు పోవలయు తపాలను గుజరాతు మొయిస్ట్ మన కందకేముట కొలకు 15వ తేదీ సోమవారము సాయంత్రం 4-45 గంటలకు జనరలు పోస్టాఫీసువద్ద కట్టివేయవలెను.
మదరాసు నారి కళాశాల:—యద్ధనిధి సహాయము వారికళాశాల ప్రీక్షలుగాని విద్యార్థుల వద్ద నుండి కొంకసామ్య కమిటీచేసి మదరాసు యద్ధనిధి కార్యదర్శిగారికడ కంపిలేసిరి.
కర్నూలు మోలువువర్తగారు:—దొరతనమువారి జనరలు అనుబంధిలో ఉత్తమవైద్య ఉద్యోగియు మదరాసు వైద్యకళాశాల పోస్ట్ గ్రేడుకును, తెల్లసేటు కర్నూలు, దల్లియు. మోలువువర్త పి. వి. ఇ; వి. ఎస్ ఎస్. గారి దొరతనమువారు వైద్యకళాశాల నియోగించ నిచ్చగించినంతవ వారు ఉదకమండలమునుండి ఈదినము మదరాసునకువచ్చిరి. వారివుడు రణరంగమునకు పోవుచున్నాడు.
న్యాయస్థాన వార్తలు.
ఎక్కువ పోలీసుకోర్టు.
 సి. వి. ఎస్. పిల్లేగారు.
 11, మే 1916.
జట్కూబండి సరివేగముగా రోలుట:—కొందటి నెలలందర తేదీ రాలికి 8 గంటలకు దీప్తమును వెలిగించక యే మునుపామి అను ఒక జట్కూనాడు పీటర్సుకోడ్లమీద జట్కూను పరుగెత్తించుచుండెను. అది సరికొ అనువానిని తిరుగ దోగిపోయిపోయెను. అందువలన ఆతనికి గాఢమైన దెబ్బలుతిరిగెను. పిల్లేగారు నేటిదినమున వీరేను విచారించి ముద్దాయికి రూ 80ల జరిమానాయును, జరిమానా యీయ లేనప్పుడు ఆరువారముల కరి శిక్షయును విధించిరి.
సాగిత నేరము:—చెరబాకొ అను ప్రాక నేరముడు మార్చి 10 వ తేదీని తెలుసుకుండి విడుదల యయ్యెను, తరువాతతానెచ్చుకుండుననియు పోలీసువారికి తెలియజేయక పోయినందులకు న్యాయాధికారి గారు వారికి ఒకమాసము కరిక శిక్షను విధించిరి.
నేరముడు మోసముకేముట:—వెరంబూరు కర్నూటికోడుం త్రాగియెడువండు నేరముడు గానన్న నెయియెను అను నేరముడు నిన్న సాయంత్రం 8 గంటలకు యంత్రాయమునండి నిన్నురు బాల్కునవారించ్చెను. వాడింటికి పోవుచుండునపుడెచ్చటి కాదలా యున్న పోలీసు జవాను వానియెడల నకుమాను గలిగి పరీక్షించగా వానికదన నేకరువాలు అందెను. ఆతడు నీ దినమున విచారిం తి పిల్లేగారు ముద్దాయికి ఒకమాసము కరిక శిక్షవిధించిరి.
మధుర సాంఘికచర్య:—రాగలవారములో మధుర యం దొక సాంఘికచర్య జరుపుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నది. వి రామచంద్రయ్యగారి ఆధ్వర్యక్రింద నొక ఆహ్వానసంఘము నియమించుడినది. టి. ఎస్. కృష్ణారావు గారును, జి. బోనపుగారును ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శులుగ నియమించుడిరి. ఎస్. క్రిష్ణారావుగారు సభాధిపత్యమును వహించురు.
బర్మా కలప.
బొంబాయి మే 10:—బర్మా కలప ధరలు మలుల పెరిగిపోయినవి. మూడే:దక్షిణంబు ఒకటన్న కలప ధర మారుమాయల నుండి 225 రూపాయల కలకు పెరిగెను. అప్పుడు ఆకావృష్టియండి నయమును విశేషజల ముండ లేదు. కలప సాయమును నడికొదిభాగములకు తీసికొనిపోవుట కష్టముగా నుండెను బొంబాయిలో యద్ధమునకు కొత్త కట్టడములు నిలిపివేయబడిన. కలక ధరలుకొనునని తెలిపిరి. కాని టన్ను ధర మలుల 225 రూపాయల యున్నది.

(రైటర్స్ ఏజన్సీ)

అంధుడు, మే 9:— అంధుడైనాను అంధుడే తండ్రివార
నచ్చుచున్నది:— టుబాంటియా స్త్రీయరు జర్మనులు మంఠ
నసిరి దానికి బహుళగ హంబర్ అమెరికా కంపెనీ స్త్రీయరు
ఇచ్చుదరని ప్రకటింపబడినవార కల్పితమగు నిజమ కాదు.

గ్రీసు

గ్రీసుదేశపు యువరాజు.

కోడల్ హాగ్ మే 10:— గ్రీసుదేశపు యువరాజు జార్జి రాజమారుడు డెక్కాగ్లో చేరికలపు సెలవులను గడుపుట ముగిసి, తిన్నగ గ్రీసు వెళ్ళిపోవుచున్నాడు. గ్రీసుదేశపు స్థితిగతులు మజ్జిడుగుతుంటే దీనికి కారణము.

జప్సెను సాశనముగుట.

సలూనికాలోని సంతోషము.

లండన్ మే 10:— సలూనికాలోని రైటరు ప్రత్యేక విశేషణిడిల్లు తంతివార్త : చుచ్చుచున్నాడు. బాల్కన్ల రంగమున నొకటి జప్సెను కలదు. ఆ ధ్వంసమయినచు చాల సంతోషముగ నున్నది. అది ఏదో "రిస్" అంటు జప్సెను. అంత పెద్దది కాదు. అంత బొత్తిగ నున్నది కాదు, మధ్య రకముగ నున్నది. వైమానికము 12 వరు పట్టుకొనబడిన. వైమానికు లింతకంటె ఎక్కువమంది యుండియుండును. ఇద్దరు విమానములు క్రింద పడియుండిన. ఫిరంగి దెబ్బలవలన తక్కిన వారు చనిపోయి యుండును. కొందరు బల్గేరియనుల కూడ విమానములో నుండియుండుట. నాకల మీది ఫిరంగులు విమానమును ధ్వంసము చేసిన నది. మొదటిసారి జేసిన గుండుతోనే దానికి చంపబడక ప్రాప్తమైనది. విమాన ముమీద జేసిన గుండు తగులబడిపోయి చచ్చుచుకొనిపోయినందున వైమానికు లొక శత్రు దానికి నిక్కపెట్టినను నూనా కలుగుచున్నది.

పత్రికా విశేషము చెప్పసంగతులు.

సలూనికాలోని ఒక పత్రికావిశేషము డిల్లుబ్రాయుచున్నాడు. ధ్వంసమైన జప్సెనునాయకుడు తాను ఇంగ్లండుమీద బాంబులు వేసిన వైమానికులలో నొకడనియు తాను డిల్లు ప్రాంతమున నొక ప్రేమకును ధ్వంసము చేసినట్లు చెప్పుచున్నాడు. అతడు సలూనికాలో వచ్చుటకదియే మొదటి సారి. మిక్కిమందలి నాకలమీద బాంబులనువేయుట కతని యుద్దేశము.

సలూనికాలోని మిత్రముందలి సేన.

లండన్ మే 8:— టెంపుసత్రికలో నిల్లు బ్రాయుచున్నది:— సలూనికాలోని పరానుసేన సానాటికి వృద్ధిచుచున్నది. కొద్దికొబులతోనే మిక్కిమందలి వారు రణమందుభి మోగించి బల్గేరియమీద యుద్ధమారంభించెను. బాల్కన్ల సేన నిద్రించుచుండుటలేదు. వానిప్రయత్నములు ఫలప్రసూనికమునకు వచ్చుచున్నాయోనో చాలసాహసోత్సాహము చెయ్యగలదు. ఇదివరకు గ్రీసులో యుద్ధమంతరిగిఉండిన పాదురాపనగాడు మిత్రమండలి చెప్పిట్లు లేదా జర్మనీ వారిమీద ఆధారపడి యుండవలయును.

అమెరికా

జర్మనీకి అమెరికావ్రాసిన ప్రత్యుత్తరము

వాషింగ్టన్ మే 10:— జర్మనీబాలుకు అమెరికా యొక్కండివిధమున ప్రత్యుత్తరము వ్రాసినది:— మే 4 వ తేదీన జర్మనుప్రభుత్వమునాకు వ్రాసినబాలు మా కందినది. దానినిగురించి మేము బాగుగా మోచించితిమి. ఇంక యుద్ధ మొరకాలము జలుగునో అంతకాలము రణరంగమునున్న దేశములలోనే జర్మను ప్రభుత్వమువారు తమవర్తన జలుగునివ్వించినట్లు బాలు వలన నున్నవనుచున్నది. 1915 వ సంవత్సరమున జర్మను ప్రభుత్వము వారు నున్నరైను యుద్ధ పద్ధతులను ప్రకటించిన తేదీ ల గా యదు ఇంతవరకును యునైటెడ్ స్టేట్సు వారు బలవంతమునుమండిన అంతర్జాతీయ మాత్రముల ప్రకటనగా సాటింపవలెనని తమ వారిక దౌర్భాగ్యములకు తెలియజేసినట్లు కలవరుచున్నది. ఇదివరకును నున్నరైను యుద్ధపద్ధతులు మేర అత్యంత దురుసు, పురికొల్పినవిగానున్నవి, యునైటెడ్ స్టేట్సువారు స్నేహభావముతో వానివల్ల ఒకట్లు భంగపడుచుండిన. యునైటెడ్ స్టేట్సు తమ జర్మనీ కి నిగల స్నేహ భావమును నిర్మూలించగల యా నున్నరైను యుద్ధ పద్ధతులను ఇప్పుడు తొలగించివారనుటకు యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రభుత్వమువారు సన్నుతించి అది తప్పక ఆచరింపబడునని నమ్ముచున్నాడు. జర్మనుప్రభుత్వమువారు తమ పద్ధతులను రాజనీతిని మాన్యుకొనినందున యునైటెడ్ స్టేట్సు జర్మనులకు పూర్వముండియున్న స్నేహభావమును జెలపువయములు తొలగిపోవుచున్నవి. యుద్ధముచేయుచున్న యేదేశము తోనైనను యునైటెడ్ స్టేట్సువారుచేయు రాజధారములను

బట్టి నూతన రాజకంత్త ముండునని జర్మనీ తలచుట లేదని మేము భావించుము. కాని రిచి తేదీని వ్రాసిన యుత్తరము నందు కొన్ని కొన్ని వాక్యములకు ఆ అర్థమున్నందుచున్నది. అసందగ్ధపు విశ్లేషణములు లేకుండునట్లు చేయుటకు తటస్థ దేశముల మాకులవై ఏకభుత్వమువారై యు తీసికొను చర్యనుబట్టి యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రజలహక్కులును ఉండు ననువిషయమును యునైటెడ్ స్టేట్సు వా శ్రేయోభిముఖ ఆచూ దించుట, మోచించుట. అట్టిచర్యకు ఒకరి విషయమునుబట్టి చర్య తేర్చులుచుకొనుట చుంబిది కాదు. ఎవరి విషయమున గాని ప్రత్యేకము గాఁజూచుటయే శ్రేయస్కరము.

యునైటెడ్ స్టేట్సు స్థితి.

న్యూయార్క్ మే 9:— జర్మనీకి వ్రేసిడెంటు విల్సన్ గారు వ్రాసిన ప్రత్యుత్తరమును విరి అంగణమున పంపుటైతి.

జర్మను కుట్రగారులు

న్యూయార్క్ మే 10:— సుంతుకుండు సామాన్య గతిగియున్న: ఒడలను బాంబులతో కాల్చివేయుటకు న్నియత్నించి నందులకు కుట్రపన్నిన ఫేస్కల్లు, డియాకి, జర్మనులు వరుసగా 8, 4, 12, ఏడేడ కాకాగార్లకు విధింపబడిన.

జర్మనీ

జర్మనుల సంధి ప్రయత్నములు.

లండన్ మే 9:— "డెయిలీ టెలెగ్రాఫ్" పత్రికకు రాబట్టాం విశేషము డిల్లు బ్రాయుచున్నాడు:—

జర్మనులు కోరినట్లు యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రభుత్వరిగా నుండుట కంగీకరించనియెడల నున్నరైను యుద్ధమును పూర్వ ప్రయత్నమున జరుపుచుండుచు జర్మనులు తలచు చున్నారు. నున్నరైను యుద్ధము పూర్వ క్రితముననే జరుగునెడల యునైటెడ్ స్టేట్సు జర్మనీకి శత్రువును. అంతయుతయు తమవై బడినది గనుక నింక తాము యుద్ధమున నడుపలేదు జర్మను అధికారులే శ్రీ జల తో చెప్పు కొందురు. జర్మనులు తాము చేసినానాలోపు సంధియందు తెల్లమును ఉత్తరభాగానుదేశమును వదలివేయుదురనియు, ద్వీవానిది ప్రభుత్వించుచుండు కోర్కెను తాము జయించుకొని తమ క్రిందనేయుండుకొందురనియును నేటవలగొనుచున్నాడు. ఇక పశ్చిమరంగమున జర్మనులు మట్టడించి దీర్ఘయుద్ధము చేయుదురనుట ఉత్తమ. ఆహారపదార్థములు చాలకుండ నుండుట చేతనే జర్మనీ సంధిచేసికొన ప్రయత్నించుచున్నది.

ఒకజర్మనుద్యోగుని ప్రత్యుత్తరము.

లాహోరు మే 10:— డెయిలీ న్యూస్ పత్రికా వాషింగ్టన్ విశేషము డిల్లు బ్రాయుచున్నాడు:—

జర్మను రాజధానికింద నుండు ఒక యుద్ధోగుని జర్మనీకి సంధి కావలయువా అని యడుగుగా యునైటెడ్ స్టేట్సుకు జర్మనీ వ్రాసిన బాలుకును యునైటెడ్ స్టేట్సువారిక యుద్ధమును సాగనియరని వ్యక్తముచున్నదని ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. ఈవిషయమును వివరించి చెప్పమన ఏమియు చెప్పక జేయుటలేదు.

క్లాన్కం వెనివారి పెద్దవా

లండన్ మే 8:— యుద్ధతేదీనాడు విశ్లేష అభిరతునందు క్లాన్కం వెనివారి ఒక జర్మనునెన్నరైనును చూచి ఫిరంగులుకాల్చి తేటిమి వేసినదని ఆచోక యజమానుడు తెలుపుచున్నాడు.

జర్మనీయందు కలవరము.

లాహోరు మే 10:— లండన్ మే 8:— హార్ వాన్ వీగంటుగారు "న్యూయార్క్ వర్ల్డ్" పత్రికకు ఇట్లు తంతి వార్త పంపెను.

గొడ్డుమాంసము నమ్మువారినై జర్మనీయందు తగినకలవరము పుట్టిపలికినది. వారు నిలువయుంచుకొనిన మాంసము సంతయును పోలీసువాడు స్వాధీనము చేసికొని అధికారుల ఇవ్వును పరీకరము అమ్మిరి.

జర్మను నైస్యములు.

ఆవిచేయు ప్రియత్నములు.

లండన్ మే 10:— ప్యారిసులో ప్రికటింపబడుచున్న టెంపుసత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. జర్మను నైస్యములు తెల్లమును నమ్ముచున్నవని తెలియుచున్నది. మిత్రముందలి ముందుకు తోగొనినవచ్చునప్పుడు, వారిని ప్రతిపటింపటకు వయోగించుటకంటె, రణరంగమునందు తొరుకుకంటె బలహీనమైనవోట్ల వానిని ఉపయోగించి, భేదించుట వారి యుద్దేశమై యుండును.

నైస్య నష్టములు.

ఎలెంజియా లైబరారును పత్రిక తెరచు విశేషము డిల్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— యుద్ధములో నిదివర కన్నకు కలగని నష్టము జర్మను నైస్యలకు మార్చి ఏప్రిల్ మాసములందు కలిగినది.

నేనానామకులకు భేదాభిప్రాయము.

పీటరుగ్రాసునందలి నెంట్రీలు మూర్ఖుని విశేషము డిల్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— రిల్వాయెద్ద వాను హిందెబర్గు నైకోవోగ్ కిరీయునందు నేనానామకులందరు సమాచారమై సంకతికందగ్ధములకు చచ్చించి హిందెబర్గుకు అప్పుకు శరీరములో నుద్ధిగించెను. వానట్లూను హిందెబర్గును యుద్ధప్రస్థావము విషయమై భిన్నాభిప్రాయములైరి. కందకములలో కూర్చుని తెరుతెరుతెరుండ యుద్ధము చేయుచుండుటవలన నైస్యలకు నిరుత్సాహము కలుగుచున్నది. మొట్ట నే నేవలను పురికొల్పి యుద్ధ మారంభించ వలయునని బ్లుగారును, ఈవిధముగ నేవలను రణరంగమున బలి ఇచ్చి యుద్ధముచేయుటకు విచ్చిత్తముగ కలహించునని కాండెబర్గుకు చెప్పిరట.

జర్మనుయువరాజు.

వెర్మరుంగునుండి నిలువబడుట.

అలహాబాదు మే 10:— లండన్ మే 8:— ఆలెంజియా లైబ్రరారు పత్రికకు స్విట్జర్లందుండి ఒకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— వెర్మరుంగును జర్మను యువరాజుగారి నేనానామకుత్వమును మార్చించి వారిని ఇంగ్లీష రంగమునకు బంపుటతో లేక వారికి కొంతకాలము విశ్రాంతినిచ్చుటతో జర్మను నైకోవోగ్లకు కయిజరు నమ్మితి బడసిరి.

అగ్ని హోమాలోము.

కోడల్ హాగ్ మే 9:— అల్బానాయెద్ద గొప్ప అగ్ని హోత్రమునకు ఒక విమానకర్మాగారమును 60 వాయువిమానములును ధ్వంస మైనవి.

బెర్లియరు సేన.

లాహోరు మే 8:— జర్మను తూర్పు ఆఫ్రికానుక మొహాసి సకోనరమునుండి బెర్లియరు సేన శత్రువులకు దడుచుచు నుండునకు పోయినది.

దేశీయతంత్రీవార్తలు

దొరతనమువారి విందు.

మామనభుట కొనగలగినది.

లండన్ మే 10:— లాకాస్టర్ మండలమునందు రవ్యును మామనభుట గౌరవార్థమునందు జరిగినది. 10 బల్లలనుచ్చబడినది. ఒక్కొక్క వారి యెద్దను ఒక్కొక్క అంగు మంత్రీ యాజమాన్యము చేయుచుండెను. ఆస్పిర్లుకు చుత్రి గారు ఆశాగ్రహము నధిష్టించి ఆతిథుల ఆశురాశోగ్యముల కొరకు ప్రార్థించుచు వైకుంఠద్రాగి ఆశు స్వగౌరవస్వాసము గావించిరి.

వర్షపాతము.

లాహోరు, మే 10:— మొన్నటి మంగళవారమునాడు లాహోరుపట్టణములో కొంచెము వర్షముపడి యెండనేని చాలవరకు తగ్గినది.

స్థానికస్వపరిపాలనము.

కలకత్తా మే 10:— ఇండియా సంఘమువారి యేర్పాటులవలన హిందూజాతీ రాజకీయోన్మాదములతో చెండక ఉపస్థాపనకు క్రిందటి శనివారమునాడు ఇండియా సంఘము వారి మండలములో నరేశచంద్రినేననప్రగారివలన స్థానిక స్వపరిపాలనమునై నీయుపడినది. నుతరేగ్రాధ టెన్టీగారు సభాధీపత్వమును వహించిరి. నరేశచంద్రినేనగారు ప్రస్తుత పరిపాలనావిషయముల జర్మించు పత్రికాముసుంతులకు తట్టణమునందు ప్రత్యేకస్థానిక స్వపరిపాలన సంఘములు యుమించువరకె నలయు, గా) తర్మిరస్థ అజిల్లాబోర్డులోనే చర్చించువలయునని ప్రతిగ్రాధ వ్యవస్థలందు విస్తరించి చర్చించుట కనకాళము లేకుండు వలన గ్రామీణాత్మకస్థితికి భంగకరముగా చున్నదనియు స్థానికబోర్డులను జిల్లాబోర్డులను సంబంధ ముండవలెదనియు స్థానికదొరతనమువారి వ్యూహాంతరము స్థానికబోర్డులకు నడపించుట శ్రేయస్కరమనియు జిల్లావ్యాయధి కావలకు స్థానికబోర్డులవై నే అధికారమండవలెననియు ప్రస్తుతమునందు గ్రామపంచాయతీయాయు కొన్నిమాన్యు జేవలననీయున్నదనియు చెప్పిరి. అనేకసభ్యు లీ విషయములను చర్చించిరి. సభాధీపతి గారు జిల్లాబోర్డులకు స్థానికబోర్డులవై సభికార మండవలెదనకుటకు నమ్మతించలేదు.

కు స్తి.

తెలంగాణ మే 10:-విన్నరాల్ని ఒకటై ప్రజలకు వివరించినది. కాంగ్రెస్ ఫార్మింగ్ స్టేట్ (సంస్కృత్యము) గారికి హక్కును (అందమైనది) గారికి బట్టి జరిగెను. కాంగ్రెస్ స్టేట్ గారు తెలంగాణ జయించిరి.

కూనూరు సమాచారములు

కూనూరు మే 11:-కట్టపనియందు పరిమితమైన కట్టపని జరుగుచున్నది. యింకా పనియున్నది. అది ఇక్కడికి కొద్దిదినములక్రిందట వచ్చి పాతకాళాపాధ్యాయులకు కట్టపనినిగూర్చి యింకా పనివున్నది.

కూనూరు రిమాన్స్ ద్వారా కె. గోవిందస్వామయ్య గారు కూనూరు పురపాలక సంఘసభ్యులుగా నియోగింపబడిరి. జూలై 12 వ తేదీన పురపాలక సంఘసభ్యుని దూషించుచు ఒక సభ్యుడు పాదించిన తీర్మానము తొలగింపవలసినదని ప్రభుత్వమునా ఉత్తరువు చేసిరి.

కూనూరులో ఒక కళావైద్యశాలను ఉంచుటకు ధనము నియమింపబడినది. కళావైద్యశాలను ప్రచారించి యుత్తరమును నుండి కలివారముగా జరిగిన పురపాలక సంఘసభ యందు తోచించబడును.

మధుర సభలు

మధుర మే 10:- మధురకుండి ఒక విశేషమైనది. తండ్రి వాడైనప్పుడు:- మధురలో ముందుకారము సంఘ సంస్కరణసభ, వర్తమాన సభను జరుపుటకు యేర్పాటు జరుగెను. సభ్యులు సంఘ మేర్పాటు చేయబడినది. వి. రామచంద్ర అయ్యగారు సభ్యుల సమాఖ్యకు. టి. ఎస్. కృష్ణారావు, జి. జోసపుగార్లు కార్యదర్శులు. సంస్కరణసభకు ఆంధ్ర ఎస్. కృష్ణారావు అయ్యగారు అధ్యక్షులు. తన సహించెద.

ఆంగ్లో ఇండియన్ సేన

కలకత్తా మే 11:- చాలామంది ఆంగ్ల ఇండియన్ టిడినరీ నివిధ భారంగమును పోరాడుచున్నాడు. ఇప్పుడు చాలామంది సేనలో చేరుచున్నాడు. ఇంతవరకు ఒక కలకత్తాలోనే 124 మంది చేరి. వీరుగాక 216 మంది బంగాళీలు వివిధ ప్రాంతములనుండి, సేనలో చేరుదురని భావించబడుచున్నది. వీరిలో వీరభద్ర, బిస్మిల్, అస్సామలలోని వారు చేరలేదు. ఎంతమంది కావలయునో సరిగ్గా తెలుపలేదని ఇంగ్లీషు ముఖ్యులకు నువ్వుచున్నది. బంగాళీలు, వీరభద్ర, బిస్మిల్, అస్సామలలోని వారు 240 మంది చేరుకొనినదని వీరభద్రులకు తెలియజేసిరి. ఆర్థిక, ఫీచరి, పదాధిపత్యాల కలిసి, 240 మంది చేరుకొనగా, వీరభద్ర ముఖ్యుల యధిపతియైనట్లు నలుగురు రక్షణనున్నాడు. కాని ఇది సరికాదు. ఆంగ్లో ఇండియన్ సంఘమును, ఆంగ్లో ఇండియన్ ఎంప్లొయీమెంట్ 240 మంది పదాధిపతియైనట్లు చేర్చబడియున్నది. కావున ఆర్థిక సేనలోని ఫీచరి సేనలోని వారు చేరుకొనినట్లు తెలియజేయబడును.

ఒక దొంగతనము.

తెలంగాణ మే 10:-విన్నరాల్ని నుమారు 9 గంటలపాటు తెలంగాణకు గొప్ప కంట్రీక్లబ్ అయిన టి. సి. స్క్విప్ గారి యి. హో దొంగతనము జరిగినది. నుమారు 21 వేల రూపాయల వరకు పోయినది. పోయిన వస్తువులలో తెండు వజ్రములు 29,500 రూపాయలు విలువగలవియును, ఒక నూరు రూపాయలను, 200 రూపాయల ధనమునకలవు. పోలీసు వారు విచారించుచున్నారు.

ఆంధ్రభారత వారపత్రిక

హిందూజాతీయమున వారపత్రికను వారపత్రికగా ప్రచురించుచున్నది. ఉత్తరహిందూస్థానమునందు గారిరుమా రములును, సుడిగాలులును పరిచియున్నది. వేదము ఒకప్పుడు సంయుక్తపరగణాల, యండును, కంబాలుకాక్కిర ములందు కర్మముల క్రిందను మంచివాడుకలైనది. కంగజేత మనందును కర్మమే త్రి పరగణాలయందును మధ్యతేతను నందును, ద్వీపకల్ప దీపిణి భాగము నందును కొద్దికన్నము కుండినది.

ఒకప్పుడు తెలంగాణ వారపత్రిక వివరించుచున్నది. పంజాబునందు తేజస్వ వారపత్రికను ముందు ఉన్నది.

కంబాలునందు సంయుక్తపరగణాలయందును కర్మము కర్మమును.

భూకంపము విన్నరాల్ని 8 గంటలకు నిలకడగలమునకు 500 మైళ్లదూరమునందు ఒక భూకంపము వచ్చినదని తెలియుచున్నది.

Calcutta.

Sharks in the Hooghly.
A Confirmation.

CALCUTTA, May 11. The report that there are sharks in the Hooghly is confirmed by the announcement of another victim. On Tuesday a little after noon a young Bengali Brahmin bathing at Bokultolah Ghat, cried out in alarm and when brought ashore was bleeding from the wound on his left arm. A portion of the flesh on his arm was torn away. There was usual panic amongst bathers and the young Brahmin was ultimately removed to Mayo Hospital, where having lost consciousness he lies in a precarious condition. On Wednesday morning the Calcutta Port Police sent drum beaters to the Ghats to caution the bathers against the appearance of what are generally believed to be sharks. This has caused panic throughout Calcutta. Chitpore, Cossipore and Baranagore.

Punjab.

The New Punjab Muslim League.

LAHORE, May 10. The Executive Committee of the New Punjab Muslim League has passed resolutions placing on record its sense of gratitude to Sir James Meston for according statutory recognition to the principle of separate representation of the Muslim community in the District and Municipal Boards of the United Provinces, and appreciating the magnanimous catholicity of mind of Hindu leaders like Dr. Taj Bahadur Sapru and Pandit Motilal Nehru in this matter, and regretting the action of Pandit Madan Mohan Malaviya and requesting His Excellency the Viceroy to graciously accord assent to the United Provinces Municipalities Bill.

Mysore.

Bangalore Y. M. C. A.

A Boy's Branch Opened.

BANGALORE, May 10. The Young Men's Christian Association in Bangalore has done good work for the cause of students and the latest instance of their activity was the establishment of a Boys Branch in the Cantonment. Yesterday the opening ceremony of this branch was performed when a large number of boys were present. Address were made by Mr. O. O. Stanchfield, General Secretary of Y. M. C. A. for the Bangalore City, by Mr. P. R. Danner, Editor of the "Young Men of India", who is closely connected with the National Council of the Y. M. C. A. The objects of the boys branch were explained to the boys.

They are to promote the Physical, Educational, Social, Moral and Spiritual welfare of boys by supplementing the work of the Home, School, Club and the Church.

The Department seeks to unite boys of different communities and institutions under the brotherhood for mutual development and helpful service to others.

It aims to protect boys during their leisure hours from evil companions by offering them good comradeship and wholesome recreations.

By a healthy absence of restrictions and regulations such as can scarcely be had in the school of workshop, the latent abilities of boys are brought to light and are directed into wholesome channels.

Acting on these ideas the Department endeavours through its different clubs and committees to secure symmetrical development of its members.

The Association thus aims in its own sphere to offer the boy such a training as will fit him for the larger life that awaits him as a man and as a citizen.

Being essentially a cosmopolitan institution, it throws its doors open to all alike, recognizing no distinction of colour or creed. The boys were then treated to refreshments and music.

The Brigade Boxing Tournament.

BANGALORE, May 10. There was a large attendance at the last night's Brigade Boxing tournament. There were twenty-three items on the programme. An interesting contest was in open lights between Corporal Falkenstein (Sussex) with the champion and cyclist Hawkins (London). The former won in the second round. His was a splendid fight and was cheered throughout. There was an exhibition of boxing between Private Martin and Private Hinton, both of the Sussex which was greatly admired.

A European's Property Stolen.

BANGALORE, May 10. Property valued about twenty-eight thousand rupees was stolen on Tuesday night about 9 from the house of Mr. T. C. Skipp, a well-known contractor of the station. The missing articles consist of one cut diamond unset weighing 8 30/32 carats and valued about Rs. 25 to 28,000 and another unset diamond weighing about 1 19/32 carats valued at Rs. 1500. In addition to the above one currency note of Rs. 100 and cash for Rs. 20, a pocket wallet, a pocket book and purse and leather cigarette case were also removed. It appears that Mr. Skipp who had been out on return found that these things were stolen. The police are making vigorous enquiries.

Mysore News.

H. H. The Maharaja.

BANGALORE, May 10. His Highness the Maharaja of Mysore will be returning to Mysore from Ootacamund before the 17th instant, when he will proceed to Sringeri till the 20th instant.

An Appointment.

Mr. Hiruyannaiya, M. A., B. L., Private Secretary to the Dewan, has been appointed Subordinate Judge with effect from the 31st March, but will continue to do duty as Private Secretary until further orders.

A Train Theft.

A Sringeri correspondent reports a train theft. He states that Mr. J. Bhose, Sanitary Engineer, who went to Sringeri to make sanitary arrangements, was robbed of all his belongings from his compartment before reaching Birur. The Birur Railway Police are enquiring into the matter.

Coffee Planters Meeting.

BANGALORE, May 11. At the invitation of 2 officers of the Scientific Department of the United Planters Association of South India, an important meeting of coffee planters will be held in Bangalore on the 5th June next to discuss subjects connected with spraying of coffee as a prevention against attacks of fungoid diseases and manuring of coffee and improvement of the strain of coffee in Southern India. The Deputy Director of Agriculture planting districts, will occupy the chair and Dr. Coleman, Director of agriculture, Mysore State, has consented to be present and take part in the discussion. It is also hoped to arrange for attendance of Government Mycologist of the Madras Agricultural Department.

South India.

Social and Varnasrama Conferences.

Arrangements At Madura.

MADURA, May 10. A Madura correspondent telegraphs:-Arrangements have been made for holding the Social Conference at Madura next week. A Reception Committee has been formed with Mr. V. Ramachandra Iyer, formerly Government Pleader, as Chairman and Mr. T. S. Krishna Rao and Mr. G. Joseph as Secretaries. The Hon'ble Mr. S. Srinivasa Iyengar will preside. Several gentlemen have consented to take part both in the Social Conference and the Varnasrama Conference.

Coonoor News.

COONOOR, May 11. Miss Kenny, Special Lecturer appointed by the Government in Needlework, is on a brief visit here and will deliver a series of lectures on needlework to the teachers of schools.

The Government have nominated Mr. K. Govindan Nair, Thasildar of the station, as a Municipal Councillor to one of the three seats on the Coonoor Municipality which have been vacant for many months.

A Government order has been issued cancelling a resolution of the Municipal Council of the 12th July whereby the Councillor censured the late Municipal Chairman.

At the meeting of the Municipal Council next Saturday a letter from the Superintendent, Civil Veterinary Department, soliciting a regular monthly contribution towards the maintenance of the local Veterinary Dispensary, comes up for consideration.

All-India Weather.

SIMLA, May 10. The depression in Northwest India has passed into the Western Himalays, and there have been numerous thunderstorms and dust storms in Northern India. Fairly widespread rain has fallen in Bihar and Orissa, United Provinces, submontane Punjab and Kashmir, while a few falls have occurred in Bengal, North-west Frontier Province, central parts of the country and south of the Peninsula. Principal amounts are:-Calcutta 1 1/2 inches, Balasore 1, Cuttack 3/4, Hazaribagh 2, Gorakpur 3/4, Mussoree 2, Simla 1, Khushab 3/4, Sonamarg 3/4.

Conditions are disturbed off the Orissa coast. Temperature is low in the Punjab and most of North-west India.

FORECAST:-A decrease of rainfall in the Punjab and the United Provinces.

EARTHQUAKE REPORT:-An earthquake shock, of slight intensity at its origin about two thousand five hundred miles away, was recorded on Simla Seismograph at 20 hours 11 minutes yesterday.

BRIEF TELEGRAMS.

Sir Michael O'Dwyer arrived at Simla yesterday.

The Assam Medical Registration Bill has received H. E. the Viceroy's assent.

The Hon'ble Pundit Madan Mohan Malavia has been appointed to the Industries Commission.

There were dust storms at Delhi on the 8th and 9th of May, which ended in a few drops of rain on the 9th.

The P. and O. Steamer "Sardinia" with the outward mails of the 28th ultimo, passed Suez at 4 P. M., on Tuesday, the 9th instant.

Lahore had another light shower of rain on Tuesday night which has given the city a fresh green appearance. Temperature is much cooled down.

Sir Elloit Colvin, Agent to the Governor-General, Rajaputana, spent a day at Delhi on his way to Mount Abu and visited the Lady Harding Medical College.

The Secretary of State has sanctioned the appointment of Superintendents of Education for the provinces of Delhi and Ajmer Merwar. The letter post will be filled shortly.

The death has occurred at Allahabad of Cannon Fihal Singh of the Allahabad Cathedral. He was the first Indian clergyman in Northern India to be raised to that dignity.

Scarcity of fodder prevails in the southern part of Delhi district. The importation of fodder at concession rates to Tuglagabad station, and Tuccavi advances for the purchase of fodder have been sanctioned.

THE GREAT WAR.

Members of the Russian Duma in England.

VENEZELOS BACK TO POLITICS IN GREECE.

Splendid Accounts from Mesopotamia.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

Burial Arrangement. For Indian Soldiers.

LONDON, May 10. In the House of Commons Mr. Chamberlain stated that interments of Mahomedan soldiers who had died at the front were carried out by their fellows in accordance with religious rituals. Careful records of all such burials would be kept, so that permanent headstones might be put up. Crematoria for Hindus were provided at large base hospitals.

Married Men Abroad. To Return Forthwith.

LONDON, May 10. Sir George Cave said that married men abroad who were eligible for service and who were usually resident in Britain must return forthwith and report to the military authorities.

Mr. Churchill Back.

It is understood that Mr. Winston Churchill will resume his parliamentary duties in the House of Commons.

Kings Audience to Zill-es-Sultan.

The King received Zill-es-Sultan at Buckingham Palace to-day and conferred the Knight Commandership of the Star of India on the son of Prince Ismail.

Prince of Wales in Italy. Cheered Everywhere.

LONDON, May 10. ROME.—The Prince of Wales, with King Emmanuel, has made a prolonged tour of the Italian fronts and been everywhere heartily cheered. The visit has given great satisfaction to the Italians.

Clan Limer and Submarine. Shots Exchanged.

LONDON, May 10. The steamer "Clan Lindsay" reports that she exchanged shots in the Bay of Biscay at noon on the 3rd instant with a submarine, which disappeared.

The "Cymric". No Loss of Life.

LONDON, May 10. The "Cymric" sank this morning. All on board were saved.

Five Killed by Explosion.

LONDON, May 10. A Dutch steamer saved 107 of those on board the "Cymric". The explosion of the torpedo killed five.

Situation While Sinking.

The "Cymric" was unarmed and was 138 miles from land when she was torpedoed. She was struck in the engine room.

Prohibited Imports. An Exception Announced.

LONDON, May 10. In the House of Commons Mr. Runciman announced that rubber tyres and animal ivory could not be included in the prohibited imports.

Members of Russian Duma. King George Welcomes.

LONDON, May 10. King George to-day cordially welcomed a party of the members of the Russian Duma at the Buckingham Palace. His Majesty expressed his heart-felt desire that Great Britain and Russia may remain firmly united after victory. He paid a warm tribute to the marvellous Russian achievements and rejoiced that the gallant British sailors were able to co-operate with their Russian comrades, also that Britain was able effectively to assist Russia in other ways. The visitors would see how wholeheartedly the British Empire was performing its part ready to make every sacrifice in the cause of the Allies.

A Government Dinner. To the Duma Members.

The Government gave a dinner in honour of the members of the Duma at the Lancaster House. There were ten tables each presided over by a member of the Cabinet. Mr. Asquith was chairman and he proposed the toast of the guests. He paid a tribute to the exploits of the Russian armies and said that he hoped to show the visitors what we had done for the allied cause.

Work of the Navy was in no place better known than in Russia. Mr. Asquith dwelt on the cordial Anglo-Russian relations in the east and said that Sazonoff and Sir Edward Grey had reached accords of incalculable value which blotted out all mis-

understandings of the past. There was daily growing a sense of intimacy and unity between the British and the Russian peoples and the clumsy blundering attempts of Germany to separate the Allies were fore-doomed to failure. Germany like ourselves knew that we must conquer if we continued united. In this knowledge we should stand together however long and severe test on common endurance until our enemies had been beaten to ground.

France.

The Attack on Hill 304. Its Object.

ALLAHABAD, May 10. LONDON, May 9th.—According to the "Petit Parisien", the Germans in their attack on Hill 304 employed an army corps on a front of five kilometres with the object of forcing a decision.

Using up German Reserves.

The "Westminster Gazette" is of opinion that it is preferable, from the point of view of the Allies, for Germany to use her reserves in this way than in attacking the Russians, as a heavier penalty will be exacted from the German reserves at Verdun.—("Pioneer.")

Movement of German Troops.

ALLAHABAD, May 10. LONDON, May 9th. The "Temps" in its military notes considers it more likely that the Germans reported to be going to Belgium are intended to pierce a part of the front which the enemy considers likely to be less tenaciously held than Verdun, than to be used merely to resist an allied offensive.

Franco-German Fighting. Brilliant Minor Success for the French.

LONDON, May 10. PARIS.—German offensive continues at Verdun. A communique issued this afternoon states that the enemy violently bombarded Hill 304 throughout the night and then attacked it at three O'clock in the morning. They were completely repulsed. The French counter-attacks progressed northwestward of Thiaumont Farm. There was intense bombardment of our lines between Douaumont and Vaux and also between Eix and Chatillon. The French scored brilliant minor success in Argonne, capturing two German posts and several craters.

Mining Activity. A British Report.

LONDON, May 10. A British Communique reports that last night there was mining activity between Neuvillevaast and Souchez and also northeast of Armentieres and east of Ypres without change in the situation. A very little unimportant artillery activity occurred.

Franco-German Fighting. Violent Enemy Attacks Repulsed.

PARIS, May 10. A communique says that our artillery in Champagne bombarded the German trenches and batteries north of Wille-Sur-Fourbe and the communication roads at Semme py. The bombardment was less intense on the left of the Meuse. An attempt of the enemy to attack the trench west of Hill 304 was stopped dead by our curtain of fire. There was intermittent cannonade on the right bank of the Meuse and in Woivre. Later reports show that Germans on Monday night in the region of Hill 304, delivered three very violent attacks in great strength, one mentioned in the afternoon communique against Hill 287, the second northeast of Hill 304 and the third in the Woods west of Hill 304. All were shattered by our fire with heavy loss to the enemy.

Russia.

Equipment of Russian Armies.

LAHORE, May 10. LONDON, May 9th.—The "Central News" says that military authorities in Petrograd have informed an Italian publicist that foreign rifles have been gradually withdrawn. Five Russian armies opposed to Fentons are now armed with new model Russian rifles. Every regiment is well supplied with most modern machine guns. An artillery brigade is attached to each infantry division and three heavy six-piece batteries to each army corps. The number of the corps has been largely augmented.

The Russian Progress. Turco-Persian Frontier Crossed.

LAHORE, May 10. LONDON, May 9th.—The "Morning Post's" Petrograd correspondent says:—The Russians have crossed the Turco-Persian frontier. They have requested the British to undertake extended work in Persia beyond the Russian zone.—("C. and M. Gazette.")

Turkey.

Russo-Turkish Fighting. Steady Advance of the Russians.

LONDON, May 10. PETROGRAD.—A communique says that Germans continue to batter the Ikskull bridgehead. The Turks delivered stubborn attacks on the Russian positions at Erizundjan. They were stopped in the evening after suffering crushing losses. The Russians are steadily advancing in the direction of Diarbekr and Bagdad.

Greece.

Prince George.

LONDON, May 10. COPENHAGEN.—Owing to the threatening situation in Greece, Prince George has cancelled his summer holiday in Denmark and is going direct to Greece.

DESTRUCTION OF ZEPPELIN.

Rejoicings at Salonika. A Middy's Trophy.

LONDON, May 10. Reuter special correspondent at Salonika wires that there were great rejoicings at the destruction of what is believed to be the only Zeppelin in the Balkans. It was the "L 55" and middle-sized. It seems certain that the crew comprised more than the twelve Germans captured, as two bodies were found in the debris, and others may have been killed by shell fire. Also it is thought very probable that some Bulgarians were on board who are now fugitives. They are almost certain to be caught. The credit for the destruction of the Zeppelin belongs to the naval guns which lamed the airship with almost the first volley when it was travelling very low. Probably the airship was set on fire by the crew, as the envelope was consumed and the frame work bent and broken.

A British midly was first to reach the scene of the wreck, and he secured the Zeppelin's flag. It is understood that the propeller will be given to the battleship which scored the first hit.

The Destroyed Zeppelin. Commander's Admission.

ALLAHABAD, May 10. LONDON, May 9th.—A Press correspondent at Salonika says:—The Commander of the destroyed Zeppelin admits having participated in the raids on England, and he claims to have destroyed a station in the Vima region. This was his first journey to Salonika and his object was to bomb the allied fleet. The prisoners from the Zeppelin were almost naked, having removed their clothes to dry after floundering in the marshes. The wrecked Zeppelin lies in a desolate swamp among roads as high as a man and mud and water. The bombs were thrown from the airship just in time to avoid worse disaster. The airship fell with sufficient force to crumple up the frame work and to splinter the cabin from which the crew had already dropped. They opened the petrol tanks and fired the wreck.

The "Daily Mail's" correspondent at Salonika says:—The prisoners state that they comprised all the crew. It is hoped that the body of the Zeppelin may be saved.

General Sarail's Army.

ALLAHABAD, May 10. LONDON, May 9th.—In the diplomatic notes in the "Temps" it is stated that General Sarail's army is being gradually reinforced, and soon the colors of nearly all the Allies will be displayed at Salonika and given the signal for operations against Bulgaria. The Balkan army is not idle. Its work will bear fruit. Serbian's share in the common task already exceeds expectations. The Swedish activist party has been revived by the question of the fortification of the Aland Island being again raised. Herr Rapane, the Ex-War Minister will be either dominated by the Entente or made dependent on Germany.

Venezelist Return to Politics. In the Face of Turkish Hostility.

LONDON, May 10. ATHENS.—Venezelos has returned to politics and has secured a magnificent triumph. He has been returned at Mytilene receiving 12,000 votes against 110 blanks. Return of a Venezelist candidate at Drama is assured. This is very significant in view of the fact that the local Turkish population which is an important factor has hitherto been hostile to Venezelists.

Bulgaria.

Concentration of Turko-Bulgar Troops.

LAHORE, May 10. LONDON, May 9th.—Reuter's Bukharest correspondent authoritatively says:—It is stated that 80,000 Turks and 40,000 Bulgar infantry are concentrated with a view to despatch to France at the end of the month.

Africa.

Belgian Advance. In German East Africa.

LONDON, May 10. LE HAVRE.—A communique says:—The Belgians advanced from Lake Mohasi in German East Africa, and the enemy withdrew.

Denmark.

An Aeroplane Factory Destroyed.

LONDON, May 10. COPENHAGEN.—A fire has destroyed the factory and sixty aeroplanes at Altona.

Mexico.

Export of Silver Prohibited.

LONDON, May 10th.—Mexico has prohibited export of silver.

TELEGRAMS.

IRELAND.

Situation in Ireland.

Dublin Casualties Announced.

LONDON, May 10.

In the House of Commons Mr. Asquith announced that the following casualties occurred in Dublin:—In the army seventeen officers killed and forty-six wounded and eighty-six men killed three hundred and eleven wounded and nine missing. In the Royal Irish Constabulary fifteen killed and twenty-six wounded. In the Navy one killed and two wounded. In the Volunteers five killed and three wounded.

AMERICA.

President's Reply to Germany.
General Satisfaction Expressed.

LONDON, May 10.

NEW YORK.—General satisfaction is expressed here with President Wilson's reply.

A German Official Reply.

LAHORE, May 10.

LONDON, May 9th.—The "Daily News" Washington correspondent says:—An official of the German Embassy, when asked whether Germany wanted peace, replied that the German note plainly implied that the United States could not allow the war to continue much longer. He refused to amplify this.

A Contradiction.

LAHORE, May 10.

LONDON, May 9th.—An Amsterdam telegram says that the statement that Germany has offered a Hamburg America liner as a substitute for the "Tubantic" is an invention.

Full Text of American Reply.

LONDON, May 10.

WASHINGTON.—The following is the text of the American Note to Germany:—The Note of the Imperial German Government of May 4th has received careful consideration. It is especially noted as indicating the future purpose of the Imperial Government that it is prepared to do its utmost to confine the operation of the war for the rest of its duration to the fighting forces of belligerents, and is determined to impose on all its commanders at sea the limitation recognised by the rules of international law upon which the Government of the United States has insisted throughout the months since the Imperial Government on February 4th 1915 announced the submarine policy now happily abandoned. The Government of the United States has been constantly guided and restrained by motives of friendship in its patient efforts amicably to settle critical questions arising from that policy. Accepting the Imperial Government's declaration of the abandonment of that policy which has so seriously menaced the good relations between the two countries, the Government of the United States relies on the scrupulous execution of that declaration. The Imperial Government's altered policy is such as to remove the principal danger of the interruption of good relations existing between the United States and Germany, the Government of the United States feels it necessary to state that it takes it for granted that Germany does not intend to imply that maintenance of newly-announced policy is in any way contingent upon the course or result of diplomatic negotiations between the United States and any other belligerent, notwithstanding the fact that certain passages of the Imperial Government's Note of May 4th are susceptible of that construction. In order, however, to avoid misunderstanding the Government of the United States notifies the Imperial Government that it cannot for a moment entertain, much less discuss, the suggestion that the respect, by the German naval authorities, for the right of citizens of the United States on the high seas should in any way or to the slightest degree be made contingent upon the conduct of any other Government as affecting the rights of neutrals and non-combatants. The Responsibility in such matters is single not joint, Absolute not relative.

German Conspirators Sentenced.

LONDON, May 10.

NEW YORK.—Germans named Fay, Scholz and Daeché have been sentenced to eight, four and two years in penitentiary respectively for conspiracy to destroy munitionships with bombs.

Germany.

Germany's Search for Peace.
Rumoured Terms.

LONDON, May 10.

A Rotterdam message to the "Daily Telegraph" says that opinion has been expressed in authoritative quarters there that if President Wilson declines the German request to mediate, the new orders to submarine commanders will be withdrawn and the campaign of frightfulness be resumed which would result in making the United States Germany's enemy. The German Government would then be able to tell the people that it was unable to continue the struggle against the whole world. It is believed that Germany, as a condition of peace is prepared to abandon Belgium and northern France, but is determined to hold Courland, which she is now preparing to attack with the object of securing the whole Dvina line as a basis for negotiation. Another German offensive in the west is unlikely. The shortage of food is the dominant factor in Germany's present desire for a favourable peace.

The Recent Riots in Germany.

LAHORE, May 10.

LONDON, May 9th.—Herr Von Weigand wires to the "New York World" that the recent riots were directed against the butchers, who hoarded meat. The Police confiscated the hoards, which were sold at official prices ("C. and M. Gazette.")

The German Crown Prince.
Removal from Verdun Command.

ALLAHABAD, May 10.

LONDON, May 9th.—The "Agenzia Libera" learns from Switzerland that the German General Staff, with the consent of the Kaiser, has decided to remove the Crown Prince from the Verdun command for another command or for a long rest.—("Pioneer.")

German Losses.

LAHORE, May 10.

LONDON, May 9th.—The "Agenzia Libera's" Berne correspondent states that the German losses in March and April were the heaviest of the whole war.—("C. and M. Gazette.")

German Generals Differ.

ALLAHABAD, May 10.

LONDON, May 9th.—The "Central News" correspondent at Petrograd says that at a Council of Generals held at Von Hindenburg's headquarters at Vilna, Von Hindenburg, who was indisposed, differed in a marked degree from Von Bulow. The latter insisted upon immediate activity contending that trench life was causing depression. Von Hindenburg declared that to attempt serious operations with the troops at his disposal would be madness.

Mesopotamia.

Sir John Nixon's Mesopotamia Despatch.
The Retirement to Kut.

SIMLA, May 10.

Sir John Nixon's Mesopotamia despatches covering October, November and December last, are published here simultaneously with their appearance in London. They repeat the story of the indecisive battle of Ctesiphon and of the subsequent retirement to Kut. In connection with the retirement, the despatch describes the splendid charge of the 14th Hussars and 7th Lancers east of Kut, when the cavalry brigade under Brigadier-General Roberts engaged and drove back the enemy's advanced mounted troops, who were attacking a stranded gunboat. Regarding the heavy fighting at Ummat-Tubul, where the Turks attacked in great strength at daylight, the despatch says that General Townshend took advantage of a successful counter-attack made by the cavalry brigade against a column which attempted to envelope his right flank to break off the fight and retire. This was carried out in perfect order under a heavy shell fire, and by midday the enemy had been shaken off. General Townshend reports that it was entirely due to the splendid steadiness of the troops and excellence of his Brigadiers that he was able to repulse the enemy's determined attacks and extricate his force from the difficult situation in which it was placed. The mixed infantry brigade, comprising 30th Infantry Brigade, 15th Hants, Howitzer Battery and 16th Cavalry, under Major-General Mellis, which had been despatched the previous morning to deal with hostile mounted troops, which had interrupted the passage of steamers further down was meanwhile recalled. The brigade, the despatch says, marched 80 miles in three days, including the battle of December 1st. At the end of it their valour and discipline was in no way diminished and their losses did not include a single prisoner.

The names especially mentioned in the despatch include Major Generals G. V. Kembakl and M. Cowper; Majors W. H. Beach, H. R. Hopwood, R. A. Cassels and W. C. Croly; Captains L. C. Williams, E. J. Nixon, and G. B. Walker; Surgeon-General H. G. Hathaj; Brigadier-General J. C. Rimington; Lieutenant-Colonels D. J. Collins and G. B. Irvine; Captain J. C. Macrae; Mr. Tarlegie, Sir P. Z. Cox, Bt. Major F. Booth, Captain L. H. Branson, Major R. N. Dick, Captain T. A. Duffy, Major C. B. L. Greenstreet, Major W. H. Grierson, Captain W. H. Hamilton, Commander W. B. Huddleston, Indian Marine, Lieutenants G. R. Goad, A. C. Kinch, and B. C. March; Captain J. C. More, Captain J. S. Mowat, 2nd Lieutenant W. C. Parsley, Major L. H. Queripel, Lieutenant A. S. Shah, Captain R. O. Thompson, Captain G. T. Whitall, and Major C. B. Winter. Others referred to include Captain Nunn and Lieutenant Eddis of the Naval Flotilla; also 2nd Lieutenant A. B. Mathews and Lieutenant R. T. Sweet, who gallantly led the party which demolished the floating bridge at Kut after the enemy had forced the bridge head.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Bengal.

A Lecture on Local Self-Government.

CALCUTTA, May 10.

The Second of the series of political lectures arranged by the Indian Association was delivered on Saturday last at the Indian Association Hall by Dr. Naresh Chandra Sen Gupta, M.A., D.L., on Local Self-Government, the Hon'ble Mr. Surendra Nath Bannerjee presiding. He said:—Local Government furnished the means for maintaining individual liberty side by side with the integrity of the state. Parliamentary institutions were good in their own way but if the central parliament controlling the officials undertook to deal with every little detail of the local affairs of the village, the result would be very little different in detail from that of a purely bureaucratic government. The content of the villagers would have absolutely no part in the administration of village affairs, so far as the village was concerned it would be ruled by a foreign body. If liberty implied a right of self-government, local affairs should be managed by the local people themselves. Local autonomy was not only founded on an adequate theory of liberty but it was also necessitated by practical exigencies.

Apart from efficiency, that was the only means of making the people self-reliant and educating them in public spirit and civic responsibility. The value of a willing enlightened and public-spirited people for the support of

the state could never be overestimated. The speaker advocated abolition of Local and District Boards as at present constituted. Local Boards were merely delegates with limited powers of the District Boards. That was an entirely wrong basis. It was essential for efficient and real local self-government that the initiation and execution of all work and the primary administration of local funds should be vested in the unit which possessed the necessary local knowledge and interest. To remedy the defects of local Government it was agreed on all hands that they would have to make the village or, where it was unsuitable, a small group of villages the unit of local government. Co-ordination of local administration in the District should be secured not by a permanent Board but by periodic district conferences of delegates from the circle boards and control over the local bodies should be exercised by the Government through the local Government Board. The District Magistrate and the Commissioner should be relieved of all powers of control. They should only continue to help local bodies with advice and assistance but all powers of control should be exercised directly by the Government through a local Government Board.

A discussion followed, in which many prominent persons present took part.

The President Hon'ble Mr. Surendranath Bannerjee did not agree with the lecturer as regards the abolition of the District Boards.

The Anglo-Indian Force.
A Good Response.

CALCUTTA, May 10.

Although hundreds of the pick of the Anglo-Indian manhood are already at various theatres of war, satisfactory progress continues to be made with recruiting for Anglo-Indian force. In this connection Calcutta has made good response. No less than 124 young men have enlisted in the city alone up-to-date. In addition 116 have sent in their names from various out stations in Bengal. These figures are exclusive of enlistments in Behar, Orissa and Assam. Of the 116 from stations in Bengal none has yet been attached to any unit as their respective employers had been written to whether the men in question had been granted permission to enlist, but unfortunately up to Wednesday no replies had been received. As regards Calcutta men 84 of them have been despatched to their respective units. Of these 28 had been attached to the 7th Hussars at Meerut, 8 to the 77th Field Battery at Jhansi and 48 to the 2nd Liverpools at Peshawar.

Some Misapprehension.

There seems to be some misapprehension "writes the Englishman", as to the number of men actually required. The Government Order stated that Bengal, Behar, Orissa and Assam were to furnish four platoons of 60 men each or 240 men in all. The general impression was that that number included all the three branches of the service namely cavalry, artillery and infantry. That, however, is not so. The Anglo-Indian Association and the Anglo-Indian Empire League have to raise 240 infantry men so that every individual who joins either the cavalry or artillery is above that number.

Bombay.

Burma Timber.

BOMBAY, May 10.

The prices of Burma timber used for building purposes in Bombay have reached the record figure. Three years ago the prices went up from Rs. 100 to Rs. 225 per ton. This was due to the failure of the monsoon in Burma which dried up the rivers, making it impossible to float the timber downstream. Last year the prices dropped to Rs. 150. It was hoped that they would go down considerably further, because on account of the war building operations in Bombay are restricted. Anticipations have not been realised; prices have again jumped up to Rs. 225. This is due to shortage of tonnage and depletion of stock in Bombay. This year there has been a great spurt in building operations in the city, chiefly on Improvement Trust estates where backwardness was pronounced a year ago.

The Bombay Share Market.

BOMBAY, May 10.

There was considerable activity in the share market to-day with much fluctuations, the market opening weak but closing slightly firm. The undertone is healthy. Centrals kept firm (ex-div) at Rs. 2230. Colaba land and Mill shares quiet at Rs. 1335 and Crescents at Rs. 116¼. Currimbhoys advanced to Rs. 273¼ but declined at the close to Rs. 265. Davids declined to Rs. 490. Fazulbhoys advanced to Rs. 510, but closed at Rs. 501¼. Indore Malwas were unchanged at Rs. 275. Madhows were quiet at Rs. 1502¼. Standards opened at Rs. 1240, declined to Rs. 1225 and closed at Rs. 1232¼. In Bank shares the Bank of Bombay were steady at Rs. 1525 and the Bank of India at Rs. 65. In miscellaneous shares Bombay Burmas were steady at Rs. 895, Tata Iron and Steel ordinary at Rs. 180 and deferred at Rs. 687½. Tramways were at Rs. 248. 3½ per cent Government paper was quiet at Rs. 80, and small pieces at Rs. 80-8 for buyers.

United Provinces.

The Pilibhit Police Case.
Inspector Gets Off in Appeal.

ALLAHABAD, May 10.

At the Allahabad High Court judgment was delivered by Sir George Knox and Mr. Justice Lindsay in Pilibhit Police case trial. Gulab Singh, lately Prosecuting Inspector of Police, was convicted by the Additional Sessions Judge of Bareilly of an attempt to fabricate evidence. Gulab Singh appealed against his conviction and sentence, while the local Government appealed against the Additional Sessions Judge's order acquitting Husain, formerly Kotwal, who was charged with assisting Gulab Singh in the commission of the alleged offence. The allegations against the accused were to the effect that they conspired to assist identifications in a dacoity case by means of photographs which Gulab Singh was said to have taken there. Their Lordships indicated that they did not believe the evidence Gulab Singh had called in his defence to show that the photographs produced in the case were faked. They did not, however, consider it proved that Gulab Singh had taken the photographs, but even if it were assumed that he had done so, he could not on the evidence before them be convicted of attempt to fabricate false evidence. Their Lordships set aside the conviction and sentence on Gulab Singh and directed his acquittal and release, and dismissed the Government appeal against the acquittal of Husain.

సింహాచలము - చందనయ్యార

విశాఖపట్టణమునకు సమీపముననున్న సింహాచలము వరాహ వరసింహాశ్రమము. అది మిక్కిలి పురాతనము. అక్కడకు దూరదేశములనుండి యాత్రికు లనేకులు వచ్చుచుందురు. కాని, మూలవిగ్రహ మెప్పుడు చందనయ్యార పొడగబడి లింగాకారముగా కాంబలమందుకులవల, వైశాఖపర్వత కృత్రియశాకుల తప్ప తక్కినవివలయుండు, శ్రీ స్వామివారి నిజరూపమును జనులు చూడజాలరు. విదియనాటిరాత్రి చందనము తీసివేయబడును. తదియనాటి యావకాలమున తిరువారాధనజరిగి, తోడనే కోవెలలుపులు తెరవబడును. అదిమొదలు నాటిరాత్రి 7 గంటలవరకును జనులు స్వేచ్ఛగా శ్రీస్వామివారి నిజరూపమును చూచి యానందింతురు. పిమ్మట రాత్రి 8 గంటలకు సమాధులూపింపబడి జరిగి తిరుగా చందనము పొడగబడును.

ఆతదియనాడు మాత్రమే మూలవిగ్రహస్వరూపమును చూడవచ్చును. కనుక దానిని "చందనయ్యార" యనియును "నిజరూపదర్శన" మనియును ఈ ప్రాంతమున వాడుదురు.

సింహాచలమునకు చుట్టును పరిసర ప్రాంతములలో దూరమున నుండువారలు నాటి ప్రాకారములను శ్రీస్వామివారిని నేలించి నిజగ్రహముల కేటమింతుట వాడుక. కాని, ఈసంవత్సరము జరిగినది కాదు. ఆకోవెలకు భర్తకర్త విజయనగరము మహారాజుగారు తామునుండి గా శ్రీస్వామివారిని దర్శించువలె సనియెను. ఆంతరం కెవ్వరిని కోవెలలోనికి వెళ్లనియ్యరాజనియును కానించి, కోవెలలుపులను వేయించినేసి, వారు పగలు 9 1/2 గంటలకు కోవెలకు వచ్చిరి. పిమ్మట 10 గంటలు మొదలుకొని యితరులకై తలుపులు తెరవబడెను. ఆంతరకు నిరీక్షింపలేక వెళ్లుచును, బుద్ధజుడైన భరించికెల్లి కొండ వెక్కిరియె. శ్రీస్వామివారిని దర్శించకయే తిరుమొదల వెళ్లిరి. కొండకు వినుకుకొనుచు వేచియుండిరి. స్వామిదర్శనమయిన పిమ్మట వంటచేసిన నిచ్చగించిన వారలు మిగుల శ్రమనొందిరి. వాడుకయైతెలుగుల సభికులొకరికొకరు. ఇట్టిదర్శనము మేల్పడుచు పొడమయిందలైదు. యాత్రికులకు పీడకలిగించుట భర్తకర్తలకు యాత్రికులకు. పూర్వపు మహారాజులు జనులకెట్టి యిక్కట్లుకల కలిగింపలేదు. శ్రీస్వామివారి శ్రవణదర్శనముచేత శ్రీమహారాజుగారికి లభించిన పుణ్యముకన్న నాటియాత్రికుల సంఖ్యోభవంతే లభించిన పాతక మధికముగా నుండునకుట నిక్కము. మొదటిదర్శనము వలన వెళ్లిన పుణ్యునియును చివరదర్శనమువలన తక్కిన పుణ్యునియును తలందుట కేటలును భవయేకదా!!

ఇకకట్టి భగవంతుని శ్రీమహారాజుగారు విడిచివెట్టుకొని, యాత్రికులకునుపీడన కలిగింపకుండునగాక-ఒకవిలేఖకును.

ఒంగోలు వార్తలు.

(మా విశేషముల యొద్దనుండి)

ఒంగోలు మే నెల 4:- రవియ్యా దివిజనము ఆఫీసునగా నన్న పెమ్మిరాజు కామరాజు పంతులు బి. ఏ. గారు వత్తురు దినుము నెలపుతీసికొని స్వగృహమునకు వెళ్లిరి. వారి స్థానమున జనుంతి గామయ్య పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు నియోజింప బడినందున, మొన్నటిదినుము పంతులుగారు చార్జీని వుచ్చుకొనిరి.

మౌనూకూ.

వేసంగి నెలపులకుగాను మివను మౌనూకూ కొద్ది దినముల క్రిందట మూలుబడింది. కీర్తిశేషులయిన కర్నీ రీయనుగారి స్థానమున, క్రియోజింపబడిన పామరుగారు కొన్ని కారణములవలన తమ నియోజకమును రద్దుచేసికొని కాకినాడలోని మెక్లారిన్ మౌనూకూకు ప్రధానోపాధ్యాయులుగా వెళ్లుచున్నారు. ఇంకనేను వీరిస్థానమున నయమింపబడలేను. చరిత్ర గణితోపాధ్యాయులు స్వామిదాసు, కొండవేలుగార్లు జూలయినానునుండి తమ పదవుల వదలుకొందురు. ఇంకను కొందరుఉపాధ్యాయులు యింక ముందరిని తెలియుచున్నది.

హిందూ పాఠశాల

ఈపాఠశాల సయితము మొన్ననే మూలుబడినది. కొన్ని మాసములక్రిందట, పినుపాటి వెంకటరంగయ్యగారు పాఠశాల నొక సంఘమున కొల్లగొండెదమని వాగ్దత్తము చేసి యున్నారు. సంఘమునకు, పురములోని పెద్దలు కొందరు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడినారు, కాని యంతవరకు కమిటీకి పాదకాలము. రంగయ్యగారి రీయలేదు. ఇందుల కనేకు లనేకవి

ధనులుగ వనకొనుచున్నాను. ఉపాధ్యాయులకు, నాలుగు మాసములనుండి తీతము వరిగా నీయబడుటలేదు. పాఠశాల నుండిగను ఆహార్యార్థిని నున్నందున, విద్యార్థులలో నూటికేరెండుమందికి, స్కూలుకను పోయియున్నది ఇట్టి చందరము పాఠశాలకు తగదని, వై న్యాధికారులెన్ని సార్లు చెప్పినను, నూతనచందర నిర్మాణమునకు శంకుస్థాపనము చేయబడినను, వెంకట రంగయ్యగారు, కట్టడముకట్టుట కింతవరకును, పూర్తిరచలేదు. పాఠశాలస్థితి యిటులనే యుండిన విద్యార్థి కారులు రిక్కిలవుచు తీసికొనుచును యొకసారి చెప్పి వారు. వెంకట రంగయ్యగారికి నైనను, నితరులమాటల వివర, పాఠశాల కట్టడమునిర్మాణము కారంభించి, జాలయి నెలలోగా ముగించి వాడుగా నుండును.

బాలికాపాఠశాల.

ప్రకృతము మా పురపాలకదర్శనసంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద నొక ఏకాదశి పాఠశాలగలదు. ప్రారంభదినములలో నెక్కువమంది విద్యార్థు లిందులేరను, క్రమేణాసంఖ్య తగ్గి యిచ్చుటికి, యొక బాలుడున్నాడు. సంఘమువారు దీని పరిపాలనకు ఎంతయోద్యోగము చేర్చి పెట్టుచున్నారు. కాని లాభ మినునంతయు లేదు. పురములో దొరతమువారి బాలికా పాఠశాల తప్పక, మొందన వాలికల విద్య కాశ్రయ మిచ్చు బాలికాపాఠశాల నుగొకటికాదు. ఊరక ఏకాదశి పాఠశాలకు దగ్గరము వెళ్లుచుంటున్న, దీనిని బాలికా పాఠశాలగా నున్నది నెంతయో వాచుగా నుండును. కొద్ది దినములలో సంఘముగారి సమావేశము జరగబోవుచున్నది ఆ సమయమున, ఆధ్యక్షులు కొప్పరపు వేంకటకృష్ణారావుగారియొద్దను, సభ్యులను విడిచి యేకాదశి పాఠశాలను బాలికాపాఠశాలగా మార్చి ప్రైవిటైజ్మికి తోడ్పడుదురని. చదువుచున్నాను.

సభలు.

గాబోన, ఆ భగీరథగ్రంథాలయ భగీరథుల సమావేశ సభలకు మాపురముకండి, సమీప గ్రామములకొని గ్రంథాలయములనుండి భగీరథుల సేవలు వెళ్లుతురని తెలియుచున్నది.

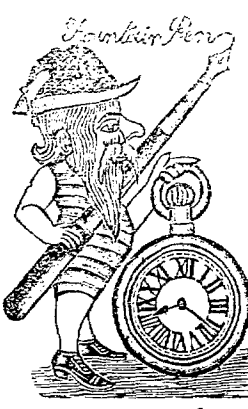
పోట్లపూడి నుజురంజని సహజము:- నెల్లూరు జిల్లా పోట్లపూడి లోని నుజురంజని సహజ తృప్తిక వార్షికోత్సవమును 14 లేది ఉదయము 7 ఘంటలు మొదలు సాయంత్రము 6 ఘంటలవరకు పోట్లపూడి గ్రామంబున రాజమహేంద్రవర వాస్తవ్యులయిన చిలకమర్రి లక్ష్మీకృష్ణమామంతులుగారి యాధికర్యము క్రింద జరుగును.

"సౌఖంధిక గ్రంథకర్తలకు గుండు జగన్నాథము (కాకినాడలో) గారివద్ద పూర్వపు తెలుగు గ్రంథములు దొరకును"

త్వరపడును! నుంచులాభము!!

బహుమతి.

"లంకన్ స్వీసుపాకెట్టు గడియారము"

ఈ గడియారము మేము ప్రత్యేకముగా సీమలో నుండి కప్పించి యున్నాము. ఇది చూచుట కందమై తల భీక్షులు నడవ్వు పూర్తి అను గ్లాసు దూమున గలిగి బహు శాఖ్య మైన పనితో చేయబడి యుండును. ఇది ఇంగ్లీషు మార్గి గడియారము. అనేక గడియారములు విక్రయించితిమి. మా కంపెనీ పేరు శ్రద్ధాభిలంబ కలెనె రూ 2-0-0 ఖరీదుగల మేలైన ఫౌంటెన్ పేనా ఇనాముగా పంపించబడును. గడియారము ఫౌంటెన్ పేనాతో క్రియం రూ 3-0-0. వి. పి. చార్జ్ 0-5-0 ప్రత్యేకము. ఆంధ్రపత్రిక చందాదారులకు మాత్రము ఇవ్వబడును. మీ పత్రిక నెంబడు తెలుపవలయును. వి. ఎ. ఎస్. పాణి, నెం. 8 ఇంతర్మ్యుక్తిపేధి, మదరాసు.

స్త్రీజనమునకు ముఖ్యమగుభూషణము. చక్కని తలకట్టు. వట్టువలె, మెత్తనై, దట్టముగానుండు నల్లనిశిరోజముల కొరని స్త్రీలుందురా? కామినియా ఆయిల్ (రిజిస్టరు) స్త్రీలకు తప్పనిది. మెదడునకు పనిచెట్టుకారలకును స్త్రీలకును, చిన్న బిడ్డయేలేదు. ఉష్ణాధికర్యమున తలచల్లబడును, నొప్పిపోవు, బట్టకుల దాగుబడును, అన్నిటికన్న మిన్న గునానన లలరించును. మెనురూ వస్తుప్రదర్శనమున బంగారుపతకము

బహుమతి బడసినది. దీని ప్రాధాన్యము విశేషముల బొగడుట కిదియేచాలును. ఊరక గ్యారంటీని పూచీలు, ఇయ్యనేల. దేశమందంతటను వాడబడుచున్నది. యొకటియే. ఇంతవరకు వాడి చూడబట్టచో వెంటనే వాడుడు. నిశ్చయముగ సంపాదించును గడిగింపగల గొప్పదనము. ఒక్కసారి వాడినచో ఎల్లప్పుడును మీరే విడవదలాలరు.

హెచ్చరిక:- కామినియా ఆయిల్ అడిగినప్పుడు కొండలు మోసగాళ్లు ఏదో యొక సామాన్యపు నూనె చూపి ఇది చాలించుచిది. మిక్కిలి చౌకగా యిదివెప్పి దానిని కొనుచు కెప్పించుచుంటు. ఆమాటలచే మోసపోవుడు. ఆ నూనె లోని వారికి మిక్కిలి లాభము వచ్చుచుండుటచే ఆట్లు చేయుచున్నారు. కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టరు మాన్యు చూచి కొనుచు ఒక సీసా 1-8 రు 1-0-0. వి. పి. రు 0-4-0

8 సీసాలు రు 2-10-0. వి. పి. రు 0-7-0

సోలుపల్లెట్టు, ఆంగ్లో. ఇండియన్ డ్రగ్స్, అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

55, జమ్మనపేట్ మాన్యు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏజెంట్లు- నెహతాపురమోత్తం మూర్తి, 29, చెనాబజారుగోల్డు, మద్రాసు

(Baron & Co.) బ్యారన్ అందు కంపెనీ వారి మేలైన సువాసన నస్యపుపొడి, సాదానస్యము.

మేము తయారుచేసెడి నస్యము శ్రేష్ఠతరమైన పొగాకు చేతను, అపువధ మూలికలకల్లులను, సువాసన ద్రవ్యముల చేతనున్న చేయబడినది. ఇది శిరోభారములు, ఒంటి తల నొప్పి, పీచు, దీర్ఘ పడికములు, నువ్వు, మైకములు ఇత్యాది శిరోరోగములకు అవలీలగా వుత్తర్యునియే గాక, యిది యుజయోగించుచున్న, శరీరకృతూహలము, బుద్ధిప్రకాశము, నరకులకు ఉత్సాహము కలుగును. ఇది ఒకతూరి యువయోగింపబడు ఇతర నస్యములకు అపేక్షించను. సర్వ జనుల రహితయోగ నిమిత్తమై ఈ నస్యమును సామాన్య ధనకే విక్రయించుచున్నాము. దీనిని ఒకతూరి పరిశీలించి దీనియొక్క సుగుణములను గ్రహింపవలయునని మాయొక్క కోరిక.

లిప్తకు మూత గ్లాసుబుడ్డి 1-8 రు. (4-0 డజన్ బుడ్డకు రు. 2-8-0 మొదటితరం సాదానస్యం శేం 1-8 ,, 0-14-0 రెండవతరం శేం 1 8 0.12.0.

బ్యారన్ అందు కంపెనీ. 18 యె. సెంట్రల్ లైట్ బీచ్, మదరాసు.

Amrutanjana

Best Indian Pain Balm.

తల నొప్పిలకు!

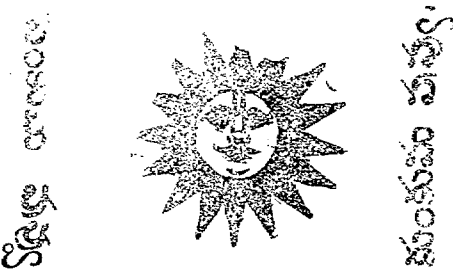
గుండె పొడిచుము!!

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము
చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.
తలనొప్పులను, వాయువు పోట్ల బొగ్గొట్టును,
పార్శ్వపునోవుల బారదోలును. పోట్లబొగ్గొట్టును
నవమూలికలచే హిందూ దేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
నువాసన గలిగి యుండును.
అమృతాంజనం డిపో 8, తంబు శెట్టిపేడి, మదరాసు.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్ద దొరకును. కొనువారు మూల్యముగా
క్కును గమనింపుడు. కరస్పాండ్లను మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును :—
ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ
(53) 21, హమ్మింగ్విధి, బొంబాయి

గ్యాల్లీ మోటారు పాఠశాల

మోటారులందు నడుపుటకు, వాటిని కానుచు
యును తెలియదు నిచ్చుటకును మోటారులందు ఎట్లు నడు
చుటో యెట్లుగానును యెట్లుచేయుటో అది ఇది
అయినపుడు స్వల్పముగాచేయు రేపేరులను యాచంకముల
కెల్ల అధ్యాపకపురుషులుగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్
బోర్డల్లో నేర్పించుటను. ఇది కందు మానములలో నేర్పించి
ఎవర్ని మొట్టమొదటనుండి లై సెన్సు యిప్పించి సంపదము,
జుండులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.
తిరిగి క్లాసులు జూన్ నెల 15 తేది నుండి ప్రారంభమగును.
క్లాసులో చేరలదిన నిశ్చయము మే 31 వ తేదికి గాని
అంతకు ముందుగాని ధరభావము చేసికోవలయును. పాఠ
శాల విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు రోజునంగవకును.
ఈ క్రింద నుదాహరణముగా వ్రాసికొనుడు.
(41) గ్యాల్లీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

180 పుట్టల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్వకునుబడును పొందుట స్వాభావిక
మైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కల్గుచున్నది.
ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి
భరింపావులను దృఢగాతమును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించు
ను. ఈ పుస్తకము ఇవాడుగా నీయబడును. పోస్టు చార్జి
యు మేమే భరించుకొనెదము. వెంటనే వ్రాయుడు.
వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవిందజీ,
అతంకనిగపాటోవధామం, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
మోహనీ తైలము
5 తులముల నూనె సీసా 1-కి వెల 0-12-0
ఇది మనోహరమృతము విద్యార్థులు, స్త్రీదర్శు.
ఉద్యోగస్తులు మొదలగు వారికి నుఖద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును,
అమృతాంజనముడిపో 8, తంబు శెట్టిపేడి, మదరాసు.

నదాచారము

సాంధ్యతాత్పర్యము

సూర్యోదయాస్తావ్యము లేదు మొదలు రాత్రి
తెలుగుచుండుట ఆచరింపవలసిన విధులన్నియు ధర్మకాత్ర
వచనములలోను తెలుగు చరక ముక్తికాది వైద్యగ్రంథ
వచనోదాహరణములలోడను మంత్రములు యన్నగువానికి
తెలుగు రాత్రివ్యయము ఇందు వ్రాసియున్నాడు.
దీనికంక్షగల విషయములు:— పాత్రస్మరణము 15
విధములు, ఋగ్వేదీయ పాత్రస్మక్తములు, పాత్రకాల భర్ష
నీయములు, మూర్తిపుష్పాత్మరీతి, శౌచవిధి, గంధావధి,
గ్రాహ్యదంతకావ్యములు, దంతభావకావ్యగుణములు, నిషిద్ధ
లింగులు, ఋగ్వేదీయ పాత్రస్మక్తవిధి, యజుర్వేదీయ
పాత్రస్మక్తవిధి, స్వాహార్థ జపవిచారణము, ఊర్ధ్వ
పుండ్ర భస్మధారణవిధులు, తృచాకల్ప సూర్యనమస్కార
పద్ధతి, సౌరమంత్రములు, సూర్యోష్ఠాసానము, గురుధ్యానము,
ఆత్మయజ్ఞము, సమకచతుక బ్రాహ్మణములు, యద్య, విష్ణు,
సారస్వతి, వసిష్ఠ, గణపతి, రాత్రి, స్వప్నసూక్తములు,
ఋగ్వేదీయ యజుర్వేదీయ భోజనవిధులు, భోజ్యవధార్థ
ములు భోజనానంతర జప్యములములు, పంచాయతన స్థాపన
విధానము, యజ్ఞోపవీత ధారణవిధి, తైలాభ్యంగ తైలాదివిధులు,
అమావాస్యతిల తర్పణము, తాంబూలవిధి యన్నగునవి
ఎన్నియోగలవు. అందఱు శరీరసత్కరించి. 1-8-0.
ఇతరగ్రంథములు శుభము.
చిరునామా: ఎడిటరు స్వధర్మపుకాశిని, గుంటూరు.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంఘిక వెలువడినది.
గ్రంథకర్త:—గా. హరినర్సోత్తమరావు, ఎం. ఏ.
తైలిమలభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొన
వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయబ
డెను. చందాపద్ధతి అరుసంచికలకు రు. 2-0-0
అంచెకాలి తేదు. ప్రవేశిరుచుము లేదు.
సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా పంపుదుము
అయినచాదు:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
(27) 145, కాలపేడి, మదరాసు అని వ్రాయుడు.

మదరాసు మోటారు ఇంజనీర్లు

283 24 జనరల్ పీటర్సోన్
మోటారులందు యంత్రనిర్మాణమును, నడుపువిధానము
ను బోధనాధ్యక్షములు గలవగుదును. ప్రత్యేక గమనిక:—
రాజనూనికవిద్యార్థులకు ఉచితముగవనలయు, భోజనాదికములు
ను పీర్సోన్లుచేయబడును. ప్రతిసెలవ్రధమున క్లాసుప్రారంభ
నడుగును, తయారైన వైనాకరికి శిష్యాత్వముచేయబడును. స్వల్ప
సంఖ్యలో దీనికివలయును. మనోజరుగానికి వ్రాసికొనవలెను.
188 మంచి ధాతుపుష్టి మందులకొరకు
ఇంక చీకటిలో వెలకుచున్నారా?
మనదనమంజరిమాత్రము. 40మాత్రముల డబ్బీ క్రయము రు 1-0-0
నుప్రసద్ధముగా నుండునపుడు ఇంతకేరమును ఏల
అనుభవించుచున్నారా? ఈమాత్రము బాల్యముందు చేసినదట్లే
పడికేర తెప్పించుకొన్న యెట్టి అసాధ్యమైన ఇంద్రియ
సావధాన, నపుంసత్వము, బలహీనము, రక్తకోపము, శ్రి
అజీర్ణము, మలబంధము మొదలగు అనేక వ్యాధులను విద్యుత్
చ్యుత్రీత నివీరముతో పోగొట్టును. రాజవైద్య శాస్త్రా
ధ్యయజీ కేకపేటి, 20, చీనబజారుకోడ్డు, మదరాసు.

కుంతల

చక్కని తెలుగునవల. చదివితీరవలయు.
ఇది గుంటూరుకోడ్డు స్త్రీదర్శ
నుండపాటి వేంకట వరదరాజముశర్మ, బి. ఏ.,
విరచితము
వెల 8 అణాలు. గ్రంథాలయములకును, స్త్రీలకును
విద్యార్థులకును వెల 7 అణాలు.
గ్రంథములు గ్రంథకర్తయొద్ద దొరకును.

విద్యార్థి సౌకర్యములు

కొన్నిదినముల వరకు మాత్రమే
విద్యార్థులకు కావలసిన డ్రాయింగు బుక్కు
లు, ఎక్సర్ సైజు బుక్కులు, స్టూడెంటు నోటు
బుక్కులు, ఇటాలియన్ నోటుబుక్కులు కలర్,
బాక్సులు, డ్రాయింగు ఇన్ స్ట్రుమెంటు బాక్సులు,
పుట్టూర్లు రబ్బరుతుండ్లు మరియు అనేకవిధము
లైన సామానులు సరసముగా దొరకును వలయు
వారలు క్రింది అడ్రెసునకు వ్రాసి తెప్పించుకొన
వలయును.
ఆర్. వేంకటేశ్వరు అన్డ్ కో,
ఆనందా ముద్రాలయాధికారులు, మదరాసు.

వజ్రగుల్లికలు

20 మాత్రలగుల డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0
ధాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్త
పుష్టియు సరవటుత్వము కారణములు రక్త పుష్టికి
మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహి
రంగ శరీర వ్యాయామము వలనను, జితేంద్రి
యత్వమువలన గలుగును. వ్యభిచారము సుఖ
రోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుట

చుండుకు నూనె

వెల సీసా 1-కి 0-6-0.
ఈనూనెను రాచిన యందు, పొట్టురాలుట, జిల
గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన
వెంట్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ జెరుగ గలవు.

కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సందికి, బాలెంతకు
రోగములకు, వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు,
పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైనమం దని సర్వత్ర
తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమునకన్న
ప్రియ మగుటచేతను, నవసర సమయములందు
దొరకుట దుస్సరము. మా డిపోయంట్ల కస్తూరి
యం దితరవదార్థము లేవియును జేర్చబడవు. ఇంత
వరకు మా తావునుండి కొనినవారల కి విషయము
తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి పరీక్షించిన
నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితికస్తూ
రిని గొని మోవిపోరు. తులం 1-కి రూ 30-0-0
అమృతాంజనము డిపో, 7, తంబు శెట్టిపేడి, మదరాసు.

శ్రేష్ఠ మైన

పాణ్యము మామిడిపండ్లు.
రుచికి రుచి, నువాసనకు నువాసన, ఇంపుకు ఇంపు,
నుగుణమునకు నుగుణము. బీదలకు భాగ్యవంతులకు సమాన
ముగా భోజ్యము ఏది? ఈపండు.
మధువును వెక్కిరించు
“మామిడిపండ్ల”
ఇట్టి ఉత్తమజాతిపండ్ల కృత్యములను మంచి నణాలు
చేతను, మనోరాజులచేతను, జనింబాదులచేతను, గవర్నర్
చేతను పొగడ్తగాంచినవాడు.
పాణ్యము } పి. వి. మాధవరావు అన్డ్ బ్రదర్సు,
కర్నూలు } మనోరంజనీ, జగన్మోహినీ కోటలు.
పండ్లజాబితా ఉచితముగ పంపబడును. తొందర
పడుడు.